СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ—СОЛО МАГТААЛ!

...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты! 48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ (13372) | 1971 оной мартын 7, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ФАБРИКЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Дарья Касьяновна Тумурова, Мария Ивановна Гаськова гэгшэд Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада ажалладаг юм. Тэдэнэр тус фабрикын түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ оролсоһоор үнинэй. Дарья Касьяновна ажалдаа эрхим амжалта туйлажа, Ленинэй орденоор шагнагданхай. Һаяхан КПСС-эй XXIV съездын делегадаар һунгагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. И. Гаськова, Д. К. Тумурова.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

[С]ОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ

...нүхэд эхэнэрнүүд!

...агууехэ Эхэ ороной алдарта басагад! ...Союзай Коммунис партиин Цент... Комитет Эхэнэрнүүдэй уласхооронд... —бүхы түбинүүдтэхи эхэнэрнүү... ...ба интернациональна талархалай ...рамдуулан, таанадые үнэн зүр... ...паршална.

...һайхан, хабарай һайндэр—Мар... ...манай орон дотор үнэхөөрөө арад ...найр боложо үнгэрдэг. Өөрынгөө ...басагадые—дүлэтэ патриотканууд, ...шагүй ажалшадые, энхэргэн эхэнүү... ...Эсэгэ оромнай хүндэлэн ёһолно.

...эхэнэрнүүд гүрэнэйнгөө оршон мандаа... ...бүхы шатануудта—амгалан ажалай ...хэсүү жэлнүүдтэшье комму... ...хэрэгэй түлөө эдэбхитэй, ушар ёһо ...гэсэлшэд байһанаа харуулаа.

...Союзай Коммунис партиин XXIV ...болохоёо байһанһаа улмжалан ба... ...совет арадай политическэ, ажалай ...ытын оршон байдалда Эхэнэрнүүдэй ...үдэр мүнөө тэмдэглэгдэжэ бай... ...гайхамшаг хуралдаанай хүндэлэлдэ ...үргэн Эхэ оронноймнай нютаг бүхэндэ ...мүрысөөн үргэноор дэлгэрээд, тэ... ...ай алдарта совет эхэнэрнүүд олоо... ...дана.

...ороной хамаг амжалтануд үйлэд... ...эрдэм болон соёлой хэрэгтэ эхэ... ...дүүргэдэг эдэбхитэ үүргэтэйнь хол... ...омогорхон тэмдэглэнэбди. Эхэ... ...арадай ажахыда хүдэлдэг бүхы хү... ...эй, алба хаагшадай хахадынь бо... ...тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэл... ...һаа олониинь эхэнэрнүүд юм. За... ...соо, колхозой таряалан дээрэ, шэн... ...лабораторн соо, һургуулиин самбарай ...медицинын эмхи зургаанда, магазин ...коммунис байгуулалтын бүхы участо... ...эхэнэрнүүд социалис Эхэ оро... ...ша туһада абьяастай габшагайгаар ...Эдэнэр наймадахи табан жэлэй тү... ...ринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ хуби... ...оруулна.

...эхэнэрнүүд политическэ, нинтын ажа... ...гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ эдэб... ...хабаадана. СССР-эй Верховно Соведэй үнгэрөөшэ һунгалтаар 463 эхэнэрнүүд арадай түлөөлэгшэд боложо һунгагдаа һэн. Хэдэн зуугаад мянган эдэбхитэд эхэнэрнүүд нютагай Соведүүдэй депутадууд болонхой, мүн партийна, профсоюзна, залуушуулай, кооперативна эмхинүүдтэ, һайн дуранай холбоонууд болон бүлгэмүүдтэ хүдэлмэрилнэ. Олон эхэнэрнүүд гүрэнэй шухала тушаалнуудые даана, промышленна предприятинуудые, колхоз ба совхозуудые толгойлно, эрдэм-шэнжэлгын эмхи зургаануудые, һургуулинуудые хүтэлбэрилнэ. Энэнь совет эхэнэрнүүдэй үнэхөөрөө адли тэгшэ эрхэтэйе, манай обществын зохёон байгуулхы ажал хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэдэгые, тон эдэбхитэйгээр хабаададагые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Эхэ бологшо, эмэгтэйшүүлдэ баяр баясхалангай халуун үгэнүүдтэйгээр хандананабди. Эдэнэр хүбүүд, басагадаа коммунизм байгуулагша аха үеынхидэй эрхим халаан болгожо, үнэн сэхэ, ажалда дуратай, социалис Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриодууд байхаар хүмүүжүүлэн болбосоруулна. Эхэ бологшо эмэгтэйшүүлэй саг үргэлжын анхаралаар, инаглал ба оролдолгоор хүреэлэгдэхынь тула шухала бүхы юумэ парти, правительствамнай хэдэг. Олон үхибүүтэй эхэнүүд гүрэнэй зүгһөө тэдхэмжэ абана, орденууд болон медальнуудаар шагнагдана, хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэнэ. Эхэнүүд, үхибүүдые хамгаалха эмхи зургаанууд жэл бүри улам олон болоно. Үхибүүдэй саадууд, яслинуудта мүнөө 9 миллион үлүүтэй үхибүүд хүмүүжэжэ байнхай. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг албан улам һайжаруулагдажа, эхэнэрнүүдэй үдэр бүриин ажал хүнгэдхэгдэнэ. Манай орон дотор хараалагдан бэелүүлэгдэдэг социальна хэмжээ ябуулганууд эхэнэрнүүдэй үри бэенэрээ хүмүүжүүлхын хажуугаар, ажал болон нинтын хэрэгтэ тэдэнэй үрэ ехэтэйгээр хабаадаха, болбосоронгы байдалай, оюун сэдьхэлэй эрилтэнүүдээ хүсэд дүүрэн хангаха арга олгоно. Эхэнэрнүүдэй ажаллаха боломжо, ажаһуудал улам һайжаруулха зорилготой үргэн ехэ хэмжээнүүд юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект дотор хараалагданхай.

Пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн байдаг совет эхэнэрнүүд аха дүү социалис оронуудай эхэнэрнүүдтэй хани барисаагаа улам бэхижүүлнэ, капиталай оронуудтахи, хүгжэжэ байгаа һаяын гүрэнүүдтэхи ажалша эхэнэрнүүдтэй харилсаа холбоогоо үргэдхэнэ, тинин социальна ба национальна дарлалтаһаа бүрин сүлөөрхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө үнэн зүйтэй тэмсэлыень дэмжэнэ. Манай ороной эхэнэрнүүд дай жүрөөдэгшэ империалис хархисуудта эсэргүү тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэдэ жагсан дабшана, американ түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн баатар габьяатайгаар тэмсэгшэ Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын арадуудтай һаналаа нэгэдэн талархана, Дүтын Зүүн зүгтэ Израилиин үүдхэһэн ээзэрхэг түримхэй ябуулга болюулгаха эрилтэ табина.

Хүндэтэ эхэнэрнүүд! Эхэнүүд, ханинар, эгэшэ дүүнэр!

КПСС-эй Центральна Комитет элүүр энхэ ябахыетнай, ехэ зол жаргал эдлэхыетнай, ажалдаа, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтээ шэнэ амжалта туйлахыетнай хүсэнэ, алдарта совет эхэнэрнүүд бүхы совет арадтаяа хамта коммунис байгуулалтын хамаг һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлажа, партиин XXIV съездые угтаха гэжэ тус съездын шийдхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула оролдолго гаргаха, Коммунис партияа тойрон бүри нягтаар эмхидэн жагсаха гээд батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — Мартын 8 мандаха болтогой!

Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагша —совет эхэнэрнүүдтэ нэрэ хүндэ, алдар соло!

Бүхы дэлхэйн ажалша эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

Коммунизмын түлөө тэмсэгшэ совет арадай политическэ вождь ба эмхидхэлшэ—Коммунис парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет.

МОСКВАДА БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

Нислэл хотын партийна, совет болон нинтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, Москва шадарай предприятинуудай, хүдөө ажахын түрүүшүүл, соёл культурын, эрдэмэй болон искусствын ажал ябуулагшад Ехэ театр соо мартын 5-да баярай суглаа үнгэргэхэеэ сугларба.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев гэгшэдые тэндэ сугларһан зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

КПСС-эй МГК-гай секретарь Р. Ф. Дементьева баярай суглаа нээбэ. Совет эхэнэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгые тэндэ сугларһан зон тон ехэ баяртайгаар хүндэтэйдэ хүлеэн абаба.

Халуун һайхан амаршалгын түлөө Р. Ф. Дементьева суглаанда хабаагдагшадай үмэнэһөө гүнзэгы баяр баясхалан элирхэйлэн мэдүүлээд, коммунизм байгуулгада совет эхэнэрнүүд бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ гэжэ партиие, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые найдуулба.

Баярай суглаан дээрэ Солнечногорско районой Братцевска шубуунай фабрикын хүдэлмэришэн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. А. Антипова, Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Герой В. В. Николаева-Терешкова, РСФСР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин секретарь поэтесса Л. К. Татьяничева, Москвагай 537-дохи һургуулиин багша В. А. Колычева баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн байнад.

Москвагай пионернүүд баярай суглаан боложо байһан зал соо орожо ерээд, эхэнүүдээ, хүгшэн эжынэрээ, багшанараа амаршалаад, гоё һайхан баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ үүсхэлтэйгээр баталан абтаба.

(ТАСС).

Дулма ДОНДОКОВА

БЭЛЭГ

...үдэр эжыдээ
...ехэ бэлэгээ
...ха гэжэ һанаһаншни,
...ха гэжэ забдаһаншни
...ехэ һайн лэ,
...ехэ һайшаал лэ.
...конфедш бэшэ,
...пулаадш бэшэ,
...шэнги шэнхинэмэ,
...гээ хүхюуе
бэлэглэбэлш,
...жэшэшэгүй
бэлэгтэш
...жыш баярлахал.
...һайхан нюурыень
эльбэжэ,
...дулаанаар хандабалш,
...сэдьхэлдэ энээнһээ
...бэлэг байхагүйл.
...халуухан сай шэнги
...халиш халима байхада,
...горш нибиилһэн
...сэдьхэл дүүрэн.
...дунда хүн боложо,
...хүтэрэлдэн
алхалхадаш,
...ябаһан эжын
...зүрхэн дүүрэн.
...үдэр эжыдээ
...ехэ бэлэгээ
...ха гэжэ һанаһаншни,
...ха гэжэ забдаһаншни
...ехэ һайн лэ,
...ехэ һайшаал лэ.
...ехэ бэлэгээ
...үгэхөө бү мартаарай.
...зүбшэл үгэһыем
...зүрхэндөө хадуугаарай.
...һайхан үдэр
...нэй баярлаг лэ.
...зөөлэхэн нюдэдынь
...сасан ялараг лэ.
...тарбалдаа эжынэрнай
...ябана дулаагаа,
...дулаагаа үринэрынь
...эжынэртээ бусааял.

ЭЖЫ

...дэлхэйе намда үгэжэ,
...бэлэгтэ
намайе хүртөөгөөш.

...дэлхэйдэ юу олоһоноо
...шамда бусаахадам,
Һайе юрөөгөөш.

...эл хадаш.
...гэжэ
...түрүүн
...нэрлээ.
..., хатуу сагай болоо һаа,
...шье хүбүүншни.
...шье басаганшни,
..., гэжэ шамда
...найдабарияа хандуулна,
...тарханш толгойгоо
...һанш хойноо
...гэжэ духаа тонгойно,
...гэжэ гараа һарбайна.

...хадаш
...гэжэ
...түрүүн
...нэрлээ.

Энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэрниин ажахын түрүү тугалшан Цырма Базаровае харанат. Арба гаран жэлэй туршада тугалшанаар ажаллажа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Үнгэрһэн жэлдэ харууһалһан тугал бүриинь шэгнүүр сүүдхэ соо дунда зэргээр 700 граммаар нэмээгдэһэн байгаа. Январь-февраль һарануудта урагшатай һайнаар хүдэлжэ, тугалай толгой бүриин шэгнүүрые 800 граммаар нэмээгээ.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ЗАЛИ БАДАРУУЛАН

Репортаж

Залуушуул урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтой ябадаг дээрэһээ мэдэхэгүй юумэеэ мэдэхэ, хэжэ үзөөгүй юумэеэ хэдэг болохо гэдэг. Тиимэһээл шударгыгаар ажалладаг, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлдэг байна. Гушаад оной хүлгөөтэ үеые һанаад үзэе. Түрүүшын табан жэлнүүд. Эхэ оронойнгоо индустри саашадань хүгжөөхэ, шэнэ завод, фабрикануудые бүри олоор бариха гэһэн зорилго арад зонойнгоо урда манай Коммунис парти табяа һэн.

Днепрогэс, Магнитка, Турксиб. Оронноймнай эгээл ехэ барилганууд эндэһээл эхитэй. Эдэ барилгануудые комсомол болон залуушуул лэ барилсаһан түүхэтэй. Түрэл Коммунис партиингаа табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула комсомолшууд хүсэ шадалаа гамнангүй, эгээл хүндэ газартань ошожо хүдэлдэг һэн. Энэнь заншал болонхой.

Алтайн нэлэнхы үргэн дайдые хахалжа хэн таряа тарилсааб? Комсомолшууд лэ ааб даа. Дэлхэйн асари ехэ электростанци—Братска ГЭС-ые хэн барилсааб? Комсомолшууд лэ барилсаа. Тэдэнэй хабаадалгагүйгөөр ямаршье юумэн хэгдээгүй, хэгдэхэшьегүй. Комсомолшууд партиин эгээл найдамтай туһалагшань гээшэ. Энээниие манай Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй локомотив-хабсаралгын цехэй комсомолшууд һайн ойлгодог. Тиимэһээл Коммунис партиингаа XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые гүнзэгыгөөр шудалжа, оронойнгоо экономикые улам хүгжөөжэ, шэнэ завод, фабрикануудые улам олоор барижа, хүн зоной байдал һуудалые бүри һайжаруулха гэһэн шэнэ зорилгонуудые һайшаан дэмжэжэ байнал даа. Тиимэһээл мүнөө унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй мүрысэн хүдэлжэ, халаан бүриингөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эдэнэр партиин XXIV съездэ бэлэг болгон, түсэбһөө гадуур сүлөө сагтаа нэгэ электровоз заһабарилха гэһэн уялга комсомолой суглаан дээрэ баталан абаһан байгаа. Манай цех соо зуу гаран комсомолшууд хүдэлдэг. Комсомол, залуушуулай бүхэли бригаданууд эмхидхэгдэһэн. Комсомолец Александр Остапчугай хүтэлбэрилдэг бригадын слесарьнүүд ВЛ-60 маркын электровозуудые заһабарилдаг. Эдэнэр халаанайнгаа даабари ходоодоо 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээдэг. Геннадий Усольцевой бригада өөрын тамгатайгаар продукци бүтээн гаргадаг болоһоор үнинэй. Лидия Поляковагайшье даадаг бригадын комсомол басагад ажал хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг байна. Иимэ ажалша бэрхэ залуу хүдэлмэришэд хэлэһэндээ хүрэжэ шададаг.

Февралиин 20-ой үглөөгүүр һэн. ЛВРЗ-гэй проходнойн үүдэ сэлин, залуу хүдэлмэришэд локомотив хабсаралгын цех тээшэ яаранад. Энэ үдэр амаралта һэн. Тиимэһээ проходнойн харуулшан эхэнэрнүүд ехэл гайхаһан янзатай бидэнэй пропускнуудые наринаар шалгаха мүртөө, ехэл гайхаһан янзатайгаар «булта амарна, таанар юундэ хүдэлхэтнай гээшэб» гээдшье асууха юм.

— Бидэ комсомолшууд ха юмбибди — гээд, бригадир Александр Остапчугай харюусахадань нүхэдынь:

— Зүб харюусааш,—гэлдэн шуугялдаха юм.

Үглөөнэй 7 час 30 минута. 150-аад залуушуул хүдэлмэриингөө газарта сугларад байба. Өөрынгөө дураар субботнигто хабаадалсахаяа ерэһэн хүдэлмэришэдые, дайнай үедэ фронтовой бригадые хүтэлбэрилһэн, локомотив-хабсаралгын цехэй үнинэй хүдэлмэришэн Ефим Прокопьевич Реутцкий халуунаар амаршалан үгэ хэлээ. Удаань тус цехэй начальник Виктор Васильевич Соржан хэхэ ажалайнь зорилго заажа үгөө.

Уданшьегүй залуушуул ажалаа эхилбэ. Александр Остапчугай, Геннадий Усольцев гэгшэдэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд булта ерэнхэй. Хүндэ ашаа үргэһэн кранууд иишэ тиишээ һолжорон гүйлдэнэ. Станогуудай түерөөн, хүн зоной хөөрэлдөөн цех соо замханагүй. Мүрысөөн түлэг дундаа. Залуу хүдэлмэришэдэй шадамар бэрхээр хүдэлжэ байхань харагдана. Булта хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци бүтээн гаргахые оролдоно. Үдэрэй хоёр часта Павел Павловай бригадынхид электровозой трансформатор суглуулжа дүүргээд, локомотивай кузовта тодхожо эхилбэ. Геннадий Усольцевой бригада мүн лэ электровозуудта хэрэгтэй детальнуудые сум бүтээгээ. Тиихэдэ Александр Остапчугай бригада электровозой дотор талын хүдэлмэри һайн шанартайгаар хэжэ дүүргээ. Тиигэжэ эдэнэр үдэрэй 3 час 30 минутада «Б-37-56» электровозой секци суглуулжа дүүргэбэд. Комсомол залуушуул бултадаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, даабаряа дүүргэжэ шадаа.

Ажалайнгаа һүүлдэ зүжэг наада табижа үни удаан сэнгээ. Һанажа шэбшэжэ ябаһан юумэн тухайгаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, саашадаашье габшагайгаар ажаллаха, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлэн һураха гэһэн шэнэ зорилгонуудые манай цехэй комсомолшууд урдаа табяа. Партиин съездын урдахи субботнигто хабаадалсаһан залуушуул тиигэжэ баяр баясхалантайгаар гэр байранууд тээшээ таража ошоо һэн. Мүнөө эдэнэр бүришье эдэбхитэйгээр ажаллажа байһаар.

В. ИВАНОВ,
ЛВРЗ-гэй локомотив-вагон хабсаралгын цехэй комсомолой комитедэй секретарь.

Эрхимүүдтэ Улаан туг, шан барюулагдаха болобо

Адууһа малай, шубуудай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын, мал ажалай болон ургамалай продукци гүрэндэ ехээр худалдахын түлөө 1970 оной бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС хаража үзөөд, Россин Федерациин хэдэ хэдэн автономито республикануудай, хизаарнууд болон областьнуудай тоодо Шэтын областиие тэрэ мүрысөөндэ илалсажа гараһанда тоолобо.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг Тульска ба Шэтын областьнуудта хуушаараа үлөөгдэхэ гэжэ тогтоогдобо. Тэдэ областьнуудта мүнгэн шан үгтэхэ болобо.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Н. И. КОЗУЛИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хэблэлэй органуудта олон жэл соо оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, мүн түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, **«Баргажанай үнэн»** газетын редактор нүхэр **Козулин** Николай Ивановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1971 оной мартын 5.

УЯЛГА ДҮҮРГЭГДЭХЭЛ БАЙХА

Бэшүүрэй совхозой түб бууса бологшо Шэбэртэ тосхоной урда захада оршодог хонинай байра хүрэжэ ерэбэбди. Арба гаран жэлдэ хонишоноор хүдэлжэ, баян дүй дүршэлтэй болоһон Сэжидма Аюшеева энэ һүни түрэһэн 20 гаран хурьгадые эхэдэнь танюулжа, абхуулжа байба. Үнгэрэгшэ жэлдэ 10 класс дүүргээд, мүнөө эндэхи отарада хурьгашанаар ажаллажа байһан Цырендулма Цыдыпова толгойгоошье үргэхэ тухагүй тэрээндэ туһалалсана, хурьгаяа голожо, тэрьелхээ һанаһан хонидые барижа, ээрэжэ үгэнэ.

Ахалагша хонишонтой хөөрэлдэхэдэмни иигэжэ хэлэбэ:

— Болоһоншье һонин үгы. Энэ жэлдэ тэжээлээр баян үбэлжэжэ байһандаа бидэ малшад ехэл баяртайбди. Энэ урмандаа ажал хүдэлмэридөө шадахыса оролдожо, үшөө һайн амжалта туйлаха хүсэлэнтэйбди. Энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 85—90 хурьга абаха, хонин бүриһөө 3,2 килограмм ноохо хайшалха, хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 18 килограммда хүргөөд, эхэһээнь һалгааха гэһэн социалис уялга абахайбди.

Фермэ сооһь шиг нойтогүй, аятай дулаан, сэбэр арюуншье. Эхынгээ ураг хүхэжэ садаһан буржагар сагаан хурьгад бүлэг бүлэгөөрөө хаалгатай, сэл хүхэ үбһэ, эдюурнүүд соо үйрүүлһэн таряанай зүйл, дабһа, мел дуратайдаа эдинэд, сорогонууд сооһоо бүлеэхэн уһа уунад.

Оролдосото ажалаараа нютагайнгаа зондо хүндэтэй болоһон, Шэбэртын сомоной Соведэй депутат Сэжидма Аюшеевагай даадаг отарын байра байдалтай танилсаад байхадаа энэ хонишоной абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байһанда этигээ һэм.

Тэбхэрхэн хайрсагтай аптечкэ бүдүүн баханада хадаатай. Тэрэнэй хажууда хүхэ гадартай дэбтэр үлгөөтэй. Энэ дэбтэр анхарал татаба. Абаад иража үзэһэмнай, сүүдхэдэ хэды түл абтааб, хэн эрьежэ харууһалааб гэхэ мэтэ үдэр бүхэнэй тэмдэглэл бэшээд, хонидой түрэхые эрьежэ хоноһон хүн гараа табиһан байба.

Хонидой гол түлэб январьда хурьгалжа эхилээд, мүнөө түл абалгын түлэг дундаа ябажа байһыень энэ дэбтэр сооһоо мэдэбэбди. Һүүлэй үедэ 50—60 хурьган абтаһан байба. Түс отара бүхыдөө 400-гаад хурьгатай болоо. Үшөөшье түрэхэ хонид олон.

Энэ отарада П. Никитин, Ц. Шоймполов гэгшэд хүдэлнэ. Ажалша бэрхэ, урагшаа һанаатай туһалагшад дайралдаа. Жэшээлхэдэ, бүхы наһан соогоо хонин ажалда хүдэлөөд, мүнөө пенсидэ гараад байһан Ц. Шоймполов гараа тэбэреэд гэртээ һуужа шадаагүй, өөрынгөө басаган Цырендулмые дахуулжа, һайн дурааараа хурьгашан болохо хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлээ һэн.

Отарын хашаа сооһоо гарахадамнай нилээд задархуун бэетэй пенсионер үбгэжөөл хонидоо уһалжа асараад байба.

— Бэе һайн гү. Хэр ажаллажа байнабта,—гэжэ үбгэжөөлһөө асуубабди.

— Гэмгүй даа. Хониднай гарза гайгүйгөөр барагсаан түрэжэ байна. Үдэшэ үглөөнь үбһэ, һолоомо хонидтоо халлуулаад, үдэр бүхэндэ 200 грамм обёос эдюулнэбди. Хабарай хара һалхин ойртоо. Энэмнай хоёрдохи үбэл гээшэ. Эдилгээ бага сага гамнагшабди. Юрэдөө балай ехэ айлтагүй. Үбһэ тэжээлээр яһала элбэг байнабди. Түрэл партиингаа XXIV съезд болотор энэ жэлэй түл абажа дүүргэхэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхэл байхабди даа,—гэжэ пенсионер үбгэжөөл Шэбэртын хонишодой һанал хүсэлые найдамтайгаар мэдүүлээ һэн.

Д. ДАМБИЕВ.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭ... ЗОРИЛГОНУУ...

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮДЭЙ ПРОЕКТ ЗҮБШЭНЭБДИ

ОРОНОЙ ТҮЛИШЫН ИНДУСТРИ

Түлишын индустри хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект соо хараалагдаһан хэмжээнүүдые эли тодоор харахын тула нэгэ иимэ жэшээ дурдамаар. 1919 ондо орон дотор тохёолдоһон байдалые «түлишын кризис» гэжэ парти нэрлээ һэн. Паровозууд зогсошонхой, электростанцинуудшье хүдэлбэгүй. Түлишын үндэһэ һуури табихын тула тон ехэ хүсэ гаргаха хэрэгтэй байгаа.

Юун туйлагдааб? 1970 ондо

үдэр бүри орон доторнай миллион шахуу тонно нефть абтаа. Нёдондо 353 миллион тонно нефть абтаһан байбал, 1975 ондо 480—500 миллион тоннодо хүргэгдэхөөр хараалагдана. Революциин урда тээхи үеынхитэй сасуулбал, мүнөө Совет орондо 34 дахин үлүү ехэ нефть абтана.

Газова промышленность хүгжөөлгөөр мүн лэ һайн дүнгүүд туйлагдаа. 1940 онойхиһоо 60 дахин ехэ газ мүнөө абтана. 1970 ондо 200 миллиард кубометр газ абтаһан байбал, табан жэлэй һүүлшын жэлдэ 300—320 миллиард кубометртэ хүргэгдэхөөр хараалагдана. Нефтиин, газова промышленностиие хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар ороной түлишын баланс соо нефть ба газ хамтадаа 67 процентдэ хүргэгдэхэ.

Нефть ба газай шэнэ, баян уурхайнуудые ашаглалгада оруулха асуудалда парти тон ехэ анхарал хандуулна. Нефтиин промышленностиин ехэ бааза Баруун Сибирьтэ бии болгогдохо. 1975 ондо 120—125 миллион тонно нефть ганса Баруун Сибирьтэ абтадаг болохо байна. Тюменскэ областиин хойто районуудтахи газай хэбтэшэнүүдые ашаглалгада оруулха хүдэлмэри түргэдхэгдэхэ. Оренбургска областьдо газ абаха ба болбосоруулха ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ.

Ороноо газаар хангаха нэгэдэмэл системэ байгуулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Табан жэлэй туршада 30 мянган километр шэнэ газопровод хэрэглэгдэжэ эхилхэ.

Шэнэ табан жэлэй туршада нефтиин промышленностьда 1,4 дахин, газова промышленностьда 1,3 дахин ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана.

АЛХАМАА ШАНГАДХАН, АМЖАЛТАЯА БАТАДХА...

Үнгэрэгшэ табан жэлые Загарайн аймагай ажалшад нилээд ехэ амжалтатайгаар түгэсхөө. Аймагай промышленна предприятинууд түсэбһөө үлүүлэн 1550 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн байна. Энэ хугасаа соо аймагай промышленностиин гаргаһан валова продукци 1,5 дахин дээшэлһэн байна. Мүн хүдөө ажахыньшье нилээд хүгжөө.

Аймагай ажалшадай туйлаһан энэ амжалта хадаа юһэдэхи табан жэлэй түсэб һайнаар дүүргэхэ эрхэ байдал хангаһан бата бэхи үндэһэ һуурин болоно үгэхэ гээд һаяхан зарлагдаһан аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглэһэн байна. Эндэ суглараашад юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект зүбшэн хэлсэжэ, тэрэнэй хараае бэелүүлэн, аймагай ажахынуудта хэгдэхэ ажал хүдэлмэри тухай хөөрэлдэбэ.

Бүтээгдэхэ ажал аймаг дотор ехэ. Юуб гэхэдэ, аймагай промышленна продукци үйлэдбэрилгые хоёр дахин шахуу ехэ болгохо, хүдөө ажахын ашаг үрэ үгэлгые 20—25 процентээр дээшэлүүлхээр хараалагдана. Энээнэй тула хэрэглэгдээгүй бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд ашаглажа, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоно бшуу. Жэшээнь, Шэнэ-Бэрээнэй механическа завод урдань гансал тракторнуудые заһабарилдаг байһан аад, үнгэрэгшэ табан жэл соо автомашинануудай двигатель заһабарилдаг болоо. Мүнөө юһэдэхи табан жэлдэ энэ завод «ГАЗ-69» автомобилиин кузов болон элдэб запасной частьнуудые бүтээн гаргахаар хараална. Нигэжэ үйлэдбэриингөө хүсэ шадал 2,5—3 дахин ехэ болгоходоо, түс завод ходо гарзатай байхаяа болижо, ашаг олзо оруулдаг предприятинуудай тоодо орохо юм.

— Энэ хадаа манай коллективэй урда табигдаһан шухалын шухала асуудалнуудай нэгэн болонхой. Мүнөө бидэ бүтээһэн продукциингаа шанар улам һайжаруулхые оролдонобди. Тиихэдээл бидэ КПСС-эй ЦК-гай Директивэнүүдэй проект соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, продукциингаа өөрын үнэ сэн доошолуулжа, предприятиая олзо ехэтэй болгохо ха юмбибди,— гээд түс заводой главна инженер В. М. Пуховской мэдүүлнэ.

Загарайн аймагай экономикын саашанхи хүгжэлтэдэ түмэр харгы аргагүй ехэ үүргэтэй юм. Тиимэһээ энэ асуудалда суглаан дээрэ горитой анхарал хандуулагдаһан байна. Долоон жэлэй саада тээ Хэжэ, Горхон гэжэ хоёр станциин хоорондохи 14 километр зайда нэгэ составые дүрбэн локомотив шэрэжэ, часһаа үлүүтэй сагаа һалгаадаг байһан һаа, мүнөө электровоз энэ зайе 18—20 минута соо дабана. Тиихэдээ составые 12 хүнэй орондо оройдоол 4 хүн жолоодоно ха юм. Хэды иимэ ехэ туйлалта хэгдэжэ байгаашье һаань, түмэр харгын хүдэлмэришэдэй ажал үшөөл хүшэр хүндэ зандаа. Иимэрхүү дутагдалнууд тухай түмэр замай 16-хи дистанциин партийна организациин секретарь П. М. Рылов хэлэһэн байна.

Ой модоной, модо эд болгодог ба целлюлозно-саарһанай промышленностьда үйлэдбэриин бүридэлые саашадань һайжаруулха, модые бүхыдэнь бүрин хэрэглэхэ асуудал КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект модошодой урда табиһан байна. Энэ асуудал Загарайн леспромхозуудта яһала урагшатайгаар шиидхэгдэнэ. Һаяар Хандагатайн леспромхозой оньһожоруулагдамал доодо складуудтань дүрбэн полуавтоматическа лини болон халаан соогоо 600—650 кубометр модо тайраха, ашаалха оньһон түхеэрэлгэ тодхогдохо юм. Тиихэдэ энэ леспромхоздо бэлдэгдэһэн модоной 97—98 процент арадай ажахыда хэрэглэгдэдэг болохо.

Отологдоһон модые гүйсэд хэрэглэхэ талаар Онохойн модоной комбинат мүн лэ ехэ оролдолго гаргана. Эндэ модоной 35 мянган кубометр зомгооһо, хюрөөгэй хибэдэһэ болбосоруулжа, саарһанай промышленностьда хэрэглэхэ цех энэ жэлдэ ашаглалгада үгтэхэ юм. Тиихэдээ комбинадта үшөө 3 миллион түхэриг нэмэлтэ олзо орохо зэргэтэй болоно. Энээниие бултыень дүүргэхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Тиибэшье бүхы оролдолго шадабаряа гаргажа, түргэн болзор соо дүүргэхые оролдохобди гэжэ Хандагатайн леспромхозой директор В. Д. Пронин, Онохойн комбинадай парткомой секретарь Н. Г. Маслов гэгшэд бүхы хүдэлмэришэдэйнгөө зүгһөө найдуулаа.

«Урдахи табан жэлэйхидэ орходоо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ дунда зэргын хэмжээе 20—22 процентээр дээшэлүүлжэ, хүн зониие эдеэ хоолой зүйлөөр, промышленностиие түүхэй эдээр гүйсэд хангаха гэһэн зорилго хүдөө ажахын урда табигдана»,— гээд Директивэнүүдэй проект соо хэлэгдэнэ. Партиингаа энэ даабарида харюу болгон, ажахыгаа бүри хүсэтэй болгон хүгжөөхэ арга боломжонууд аймагай колхоз, совхозууд болон бусадшье ажахынуудта бии байһыень суглаан элирхэйлнэ.

— Манай колхозникууд гүрэндөө хүдөө ажахын продукци тушаалгаяа энэ табан жэл соо 35—40 процентээр дээшэлүүлхээр хараална,— гээд XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. Б. Баданов мэдүүлбэ.

Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэжэ байхадаа, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд гүрэндөө мяха 75 процент, һү, нооһо — 38 процент, таряа 57 процент дээгүүр тушаахаар шиидэһэн байна. Энээн тухай аймагайнгаа партийна эдэбхитэдэй урда түс колхозой парткомой секретарь В. Ц. Дондитов хэлэхэдээ:

— Хүдөө ажахые эрид түргэн хүгжөөхын тула нэн түрүүн коммунистнуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ шухала, гэхэ зуура, манай аймагай хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандана гэжэ хэлэхын аргагүй,— гэбэ.

— Ойрын жэлнүү... городто дүтэ оршодог... абалгаяа дээшэлүүлхэ... на. Имагта иимэл... бидэ нэн түрүүн ма... байдал оньһожоруул... бэлшээриеэ һайжар... ябуулгануудые хараа... жэлдэ тарьялан, сабш... 1200 тонно наг шэби... үтэгжүүлгэ гаргагдаха... нүүдтэ уһалууриин... гэ баригдаха юм,—... совхозой парткомой... Цырендоржиев хөөрэ...

Хүдөө ажахые ашаг... гохын тула нэн түрүүн... бар хүсөөр бүтээгдэ... оньһожоруулха шухал... тивэнүүдэй проект... Теэд энэ талаар айма... гүйсэд дүүрэн хэмжэ... байһаар. Малай ферм... най тоогуудые... «Сельхозтехника» нэгд... отделениин, Буряадай... равлениин 136-дахи... дагшад үшөөл хайша... дадаг гэжэ суглаан... лэгдээ.

Мүнөө аймагай ажа... мышленна предприя... КПСС-эй XXIV съездын... нүүдэй проект зүбшэгд... жэ, шэнэ түсэб, дээ... социалис уялганууд... хэмжээ ябуулганууд...

В. ...

КПСС-эй обкомой ...

ГАЙХАМШАГ ТҮСЭБ

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад байхадаа, юһэдэхи табан жэлэй туршада оронoймнай хүдөө ажахыда ямар ехэ хубилалта, дэбжэлтэнүүдэй болохо байһаниинь элитээр мэдэрэгдэнэ. Хүдөө ажахыда ёһотойл научно-техническэ үндэһэн шухала хубилалтанууд болоно, газар тарьялангай ургаса, малай ашаг шэмэ эрид дээшэлхэ байна. Энээнтэй хамта хүдөөгэй ажалшадай салин хүлһэн 30—40 процентээр дээшэлжэ, байра байдалынь улам лэ һайжарха.

Бүхы совет арадайнгаа урда партиин табижа байһан энэ ехэ гайхамшагта түсэб, зорилгонуудай харюуда үшөөл һайнаар ажаллаха, өөрынгөөшье багахан хубитые оруулалсаха хүсэл түрэнэ. Үнгэрэгшэ табан жэл соо манай отара түсэб, уялгануудаа ходол дүүргэжэ, колхозойнгоо баялигые улам арьбадхалсажа байһан юм, шэнэ табан жэлдэшье тиигэхэ гэжэ найдуулнабди. Наймадахи табан жэл соо бидэнэр хэдэн удаа 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаратар хурьга абажа байгаабди. Тиигэжэ табан жэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр 100 эхэ хонин бүриһөө 98 хурьган түлжүүлэгдэһэн байна.

Мүнөө жэл бидэнэр шэнэ түрэхэ зуһаг хониднһоо 100-най 90 хурьга түлжүүлхэ социалис уялгатай ажаллажа байнабди. Мүнөө 545 хониднһоо 450-яад хурьган абтаад байна. Үбһэ тэжээлээршье дутамаггүй, хониднайшье хүшэ һайнтай, абаһан уялга үлүүлэгдэхэ гэжэ һанагдана.

Тэрэшэлэн манай колхозой бусадшье отара, гүүртэнүүдтэ, звено, бригадануудта съездын Директивэнүүдэй проект халуунаар дэмжэгдэжэ, шэнэ шэнэ амжалта, илалтануудта зоригжуулна.

Түрэл Коммунис партиингаа табижа байһан түүхэтэ ехэ программые бэелүүлэлсэхын тулада бүхы совет арадтаяа хамта манайшье колхозой гэшүүд эршэ зоригоо зангидан оролсохо гэжэ найдуулнабди.

Л. ЯНЬКОВ,
Захааминнай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

ОЛОНИИТЭДЭ ОЙЛГУУЛ...

Республикын хүдөөгэй аймагуудаар ябажа, лекцинүүдые уншажа ябаһанаа КПСС-эй обкомэй лекторнүүд бусажа ерэбэ.

Байгша оной январь һара соо КПСС-эй обкомой лекторнүүд аймагууд гаража, хүдөөгэй зониие үнгэрһэн табан жэлэй дүнгүүдтэй танилсуулаа һаа, мүнөө 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй, тэрэнэй гол шухала зорилгонуудтай арад зониие танилсуулһан байна.

Обкомой пропагандистнарай бүлэгүүдэй гэшүүд лекторнүүдэй, политинформаторнуудай, агитаторнуудай семинарнууд дээрэ партиин XXIV съездын Директивэнүүдэй проект тухай хөөрэжэ үгэһэн, колхозникууд, хүдэлмэришэд, алба хаагшанарай урда лекци уншаһан, хөөрэлдөө хэһэн байна. Жэшээнь, КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев Хяагта болон Харанхай тосхоной ажалшадай үмэнэ лекци уншаа. Республикын социальна тэдхэмжын министр А. Д. Марков Ториин совхозой малшадай үмэнэ лекци ... байна. Республикын Ве... дэй түрүүлэгшэ М. М. ... Сэлэнгын аймагай Хи... до, Карл Марксын нэр... хоздо лекци, хөөр... хээ. Республикын ар... тын комитедэй түрүүл... Черняков Улаан-Үдын ... пропагандистнарай сем... гөө Ехэ-Куналей һуурин... лекци уншаа. Мухар... «Знамя Ленина», Ленин... жэтэ колхозуудта гүр... гүйе сахиха комитедэй ... Ф. С. Пастухов лекци ... КПСС-эй обкомой ... шын орлогшо Н. Б. П... шүүрэй колхозникууда ... лекци хээ, республикын ... министр А. А. Сидорин ... аймагай ажалшадай үм... уншаһан байна.

Партиин XXIV съездын ... тивэнүүдэй проект о... ойлгуулха хүдэлмэри ... гүй үргэнөөр ябуулагдаж...

А. ТЫХЕ...
КПСС-эй о...
лекторнүүдэй бү...

БҮТЫД ХЭЭТЭЙН „БУЛАД ХҮЛЭГ“

Очерк

ҺҮНИИН тэн багта хэнэйшьеб сонхо зэлжээ эхигүйгөөр тоншюхонь дуулдаба. Бүтыд Цыбикдоржиевна түлэг унтажа хэбтэһэнээ һуга харайжа бодоод, эдэл трактористнар, автомашинын жолоошодойл нэгэн ёһотой. Ондоо хэн һүниин тэгэндэ гал түймэр болоһондол гүйлдэхэ һэм... жаалдамад» гэжэ аман соогоо гэмэрһээр ошожо, үүдэеэ нээнэ.

Нээрээшье тэрэнь холын отара, гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл зөөдэг залуухан тракторист хүбүүн байба.

— Сашын эжы, «Беларусь» трактораймни нэгэ мөөрэй баллон хиигээ табижархёо гээшэ гү даа. Үглөөгүүр эртэ Үдэнгын фермэдэ үбһэ абаашаха хүн һэм,— гэжэ тэрэ хүбүүниинь зэмэтэй юумэдэл үг-маг гэбэ.

Үдэшэ эртэ юундэ ерээгүйбши, энэ һүниин тэн болотор хаагуур ябаабши гэжэ Бүтыд Цыбикдоржиевна тэрэниие зэмэлхээршье байһан аад, үнэндөө юушье хэлэбэгүй.

— Мэнэ ошуужаб. Түргөөр вулканизаци хээд, нягаад, хии оруулаадхихабди. Ерэһэншни болоо. Үглөөгүүр тэрээнтээ носолдожо, үнэтэ сагаа бараха байгаа ха юмши,—гэжэ тэрэ дарууханаар хэлэбэ.

— Зай, зай, һайнта даа,— гэжэ хүбүүн баяртайгаар хэлээд, мастерской тээшэ гүйшэбэ.

Энэ мэтээр юунэйшье болоо һаа, янгархажа, залхууржа байдаггүй, олон үгэгүйтөөр һүниинщье тэгэндэ бодоод ошожо туһалхаар бэлэн байдаг хадань, нютагайнь механизаторнууд үбгэн, залуугүй булта тэрээниие үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэг, хододоо «манай Бүтыд хээтэй» гэлдэн дулаахананаар хөөрэлдэжэ байдаг юм.

Бүтыд Дансарунова бүри гуша шахуу жэлэй саада тээ трактористын мэргэжэл шудалаад, «булад хүлэгэй» жолоо барижа эхилһэн намтартай. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдые тэрэ хэзээдэшье мартадаггүй. 1942 ондо колхоздонь, МТС-тэшье эрэшүүл-механизаторнууд үлөөгүй шахуу; тэдэнь хуу фронтдо мордоод байгаа бшуу. Нарай үхибүүгүй, гэртээ таталюургүй хэдэн залуу бэреэд, басагадые колхозынь тракторай курсада эльгээгээ һэн. Тэдэнэй дунда һаял арба найма наһа хүрэжэ ябаһан Бүтыд басаган байлсаа.

— Түрүүн тракторист болохо хэр дуратай ошоо һэмтэ? — гээд асуухада, Бүтыд Цыбикдоржиевна нам руу гайхангяар хараад хэлэнэ:

— Тэрэ үедэмнай тиимэ ажал хэхэб, иимэ ажал хэхэ дурагүйб гэжэ тоосолдожо байха саг бэшэ һэм шуу. Аюулта дайнай боложо байхада, арьяатан дайсадые дарахын тула хаанашье байгаа һаа, совет хүн бүхэн өөрынгөө хубитые оруулха ёһотой гэжэ һайн ойлгодог байгаабди.

Үнэхөөрөөл бэрхэтэй саг бэлэй. Машина техникэ заһабарилха мастерскойнь задагай зайдан, досоонь шопын хүлдэшэхоор хүйтэн, тракторнуудыншье хуушан муу, запасной частьшье хомор. Үбэл, зун, хабар, намар гэжэ илгаагүй ходол хээрэ газар хахалжа гү, ондоо юумэ хэжэ байхаш. Сэнтэшэһэн хүйтэн түмэртэ хайруулжа, оло дахин бээрэһэн басагадай үнжэгэн зөөлэхэн гарай хурганууд һүүлэй һүүлдэ хүйтэн, халуун ёһоор мэдэхэеэшье болишоод ябадаг һэн. Зарим жэлдэ декабрь, январиин шанга хүйтэн соогуур молотилкаар һүни үдэргүй таряа сохихошье саг болодог һэн. Тэрэ үедэ хүнүүдэй эдихэ юумэншье бирагүйшэг һааб даа. Хара уһанда талха бусалгаһан заваруухa эдеэд, бага зэргэ торинсо, хамхуулай амтатай хилээмээр хоол хэжэ ябаха саг болодог бэлэй.

Хэды хүшэр хүндэшье һаань, Бүтыд шэнги эхэнэрнүүд бүхы бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабажа, Эхэ орондоо, фронтдо талха, хилээмэ, мяха, һү ехээр үгэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг байгаа ха юм.

— Тэрэ сагые һанахадашье сэдьхэлдэ хүндэ даа. Мүнөө механизатораар хүдэлхэдэ ёһотойл жаргал болоо. Хүнэй зобохо юумэн үгы. Харана гүт, энэ мастерскоймнай. Досоогоо халуун уһаар дулаасуулагдана, заһабарилга хэхэ бүхы хэрэгтэй оньһон түхеэрэлгэ, станогууд хуу бии,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Тиигэжэ нүхэр Дансарунова Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хорин шахуу жэлдэ трактористаар хүдэлөө. Энэ үе соо арзагар түмэр мөөртэй «СТЗ» түхэлэй колесно трактороһоо эхилээд, «АТЗ», «ДТ-54» гэхэ мэтэ хүсэ ехэтэ гэнжэтэ тракторнуудыешье жолоодоо. Юрөө нютагтань промышленна зайн галай үшөө хүрэжэ ошоогүй байхада, тэрэ баһал үнинэй механизатор Даша-Цырен Цыбикдоржиевтай тусхай станци тодхоод, найман жэлдэ колхозойнгоо түб тосхоной айлнуудые, тэндэхи гүүртэ, отарануудые электрын гэрэлээр хангаа юм.

Һүүлэй хэдэн жэлдэ Бүтыд Цыбикдоржиевна колхозойнгоо заһабарилгын мастерскойдо хүдэлнэ. Эндэ тэрэнэй хэхэ юумэнь ехэ. Элдэб орёо нарин прибор-түхеэрэлгэнүүдые хаража, заһабарилгада хэрэгтэй гар үзүүрэй зэр зэмсэг, түлхюур гэхэ мэтые барижа байдаг, мүн трактор, машинануудай мөөрэй хахарһан, тэһэрһэн резинэ нааажа. шэнэлжэ үгэдэг ажалтай юм. Тээсгэн январь соо колхозой главна инженер Леонид Лубсанович Бадмажапов Георгий Жамбалович Бальжинов хоёр ерээд, ингэжэ хэлэбэ:

— Бүтыд Цыбикдоржиевна, мүнөө партиимнай XXIV съезд дүтэлжэ байна, тракторнуудайнгаа заһабарилга түргэдхэхэ болонобди. Теэд тракторай түлишын аппаратурануудые заһабарилдаг цехэймнай слесарь Владимир Лубсанов гансаараа хүшэ хүрэхэеэ болёо. Энээнһээ боложо заһабарилгамнай һаатахадаа болохонь. Та тэндэ ошожо, слесарээр хүдэлхэ болоолта даа,—гэбэ.

Хаанашье, ямаршье хүдэлмэри даалгаа һаа, эрхим һайнаар бүтээжэ шадаха гэжэ һайн мэдэхэдээ, баян дүршэлдэнь найдахадаа тэдэнэр үнинэй механизаторта ерээ бшуу. Тиигээдшье түлишын аппаратура заһабарилха, тааруулха гээшэ нилээд орёо бэрхэ ажал гэжэ механизатор бүхэн мэдэхэ байха.

— Зай, яаха һэм. Ошохол гүби,—гэжэ тэрэ олоншье юумэ бодонгүй хэлэбэ.

— Инструментынгээ цех ондоо хүндэ тушааха гүт?— гээд МТМ-с даагшань асууна.

— Үгы даа, өөрөө алланданшье ябалсаад байна бэзэб. Ондоо баһа хэниие оложо табихабта даа, — гэнэ Бүтыд Дансарунова.

Тиигэжэ трактор заһабарилгын хүдэлмэри урагшаа нилээд даб гээ. Мүнөө колхозой хабарай тарилгада хүдэлхэ ёһотой 31 гусеничнэ трактор 26-ниинь түгэс бэлэн болгогдоо. Мүн колесно тракторнуудыньшье заһабарилагдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Энээндэ үнинэй механизатор Бүтыд Цыбикдоржиевна Дансаруновагай оролдосото ажалай хубита баһал бага бэшэ.

Энэмнай гансашье өөрынгөө даажа байһан ажалые хараад ябадаггүй. Мэдэхэ, шадаха юумэсэ залуу механизаторнуудта залхуугүйгөөр заажа, хэлэжэ үгэдэг, али болохоор туһалдаг юм. Сэрэгэй албанда байһан Александр хүбүүнэйнь наһанай нэгэ залуухан тракторист һаяшаг хажууДань ерээд, хамсыһаань аргаахан татажа, хэлэбэ:

— Сашын эжы. трактораймни мотоор нэгэл жэгтэйгээр хүдэлнэ. Хайшан гээ гээшэб, ошоод шагнаад, хараад үгөө һаатнай яахаб?

— Дөө, миниишмэдэхэ юумэн ээлтэй ааб даа. Теэд һанаaеш заһажа хараһууб даа, — гэнэ.

Иимэрхүү юумэн үдэр бүрил боложо байдаг.

Зарим наһатайшаг хүнүүд тэрээнтэй уулзаад:

— Юрэдөө ши, Бүтыд, наһатайшье болобош. Эдэ түмэр түдэгэтэй носолдохоёо, тракторай тоһоноор зууралдахаяа залхуурнагүй гүш. Хаяыш, ондоо ажал барагдаа һэн гү — гэлдэхэ.

— Хэндэш дуратай ажал, хахасахаар бэшэ дуратай нүхэр болоһон морин гэжэ байдаг ха юм. «Булад хүлэг» — трактор минии эгээл дуратай моримни гээшэл даа. Техникэһээ холо болоо һаа, хэхэ ондоо ажал олохогүйб гээд һанагшаб, — гэжэ тэрэ харюусадаг.

Мүнөө бэлэн болоһон үшөө нэгэ «ДТ-75» тракторай мастерской сооһоо бардаатай шангаар бүрхирһөөр гараад, тосхоной үйлсөөр түмэр гэнжэеэ ташагануулан баруулшахадань, Бүтыд Цыбикдоржиевна хойноһоонь ёһотойл дурлангя нюдөөр удаан хараад байгаа һэн.

М. НАМЖИЛОВ.
Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пленум

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пленум уржадэр боложо, «Юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай һурагшадые үзэл сурталай, политическэ талаар хүмүүжүүлхэ ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Горкомой секретарь нүхэр **С. В. АНГАПОВАЙ** энэ асуудалаар хэһэн элидхэлые зүбшэн хэлсэхэдээ, пленумдэ хабаадагшад энэ талаар городой һургуулинуудай партийна, комсомолой, пионернүүдэй эмхинүүдэй, багшанарай хэжэ байһан ажалай һайн талыень согсолхо зуураа, дутагдалнуудыень шүүмжэлээ.

Пленум хэлсэһэн асуудалаараа тодорхой шиидхэбэри батала абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хоринн аймагай Үдын совхозой түрүү һаалишадай нэгэн Елена Михайловна Рассадина. Энэ нүхэр байгша ондо үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаад, эршэмтэй һайнаар ажаллажа байна.
Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРН...

В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуул... дунда һургуулиин һурагшадта зорюулагдажа гаргагдаба

СССР-эй Педагогикын эрдэмэй академиин бэл... В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбариие Полит... литературын хэблэл барлан гаргаба. Энэ ном дунда... гуулиин аха классуудай һурагшадта, тусхай дунда... гуулинуудта тусхайлан зорюулагдана. Түс суглуу... юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай, техникумүүдэй ... раммын үндэһөөр зохёогдонхой. Тэрээн соо Влад... Ильичэй статьянууд, хэлэһэн үгэнүүд, бэшэгүүд ... шюранууд, мэдээжэ заабаринууд бии.

К. Марксын, Ф. Энгельсын ажаябадал, ажал ябу... тухай В. И. Ленинэй дүрбэн зохёол энэ суглуулб... түрүүшын хуудаһануудта үгтөө. Марксизмын ре... онно удха, агууехэ хүсэн ба нүлөөлхы шанар тухай ... хэлэгдэнэ.Бусад зохёолнуудынь суглуулбари дотор ... нологическа гуримаар оронхой.

Магаданда эрдэм-шэнжэлгын түб нээ...

СССР-эй Наукануудай академиин Алас-Дурны... дэм-шэнжэлгын түбэй биологиин институт Мага... нээгдэбэ. Түс институт Холын хойто хизаартахи ... низмуудай амидарал шэнжэлхэ, Субарктикын, Аркти... баялигые арьбадхаха, хамгаалха ба хайшан гээд зүб... хэрэглэхэб гэһэн асуудалнуудые шиидхэхэ юм.

СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн- коррес... дент В. Л. Контримавичук ТАСС-ай корреспон... Е. Денисовтэ ингэжэ мэдээсэбэ:

— Биологическа шэнжэлгын үрые Холын хойто ... заарта үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал арадай ажахыда ... хала удха шанартай байна. Ашагта малтамалаар ... эндэхи нютагуудта промышленность шууд түргэн ... хэ, хүн зоной тоо ехээр нэмэхэ байха. Байгаалиин ... лигые арад зоной аша туһада зорюулха хэрэг — ни... тудай гол зорилго болоно.

Хойто Мүльһэтэ далайн арктическа олтирогууд... тундрада, ой, тайга соогуур шэнжэлгэ хэгдэхэ юм.

Горнягуудай хүдэлмэридөө үмдэхэ хубсаһан

Горнягуудта тусхай хубсаһа оёхо түрүүшын зуу... ган метр улһан-капрон бүдые Житомирой комбинат... хэн гаргаба. Иимэ шэнэ бүдые эндэхи научна-шэнж... гын институт дурадхаа юм. Энэнь һайхан, хүнгэн зэ... хэн, бүхэ, уһа табисагүй. Угаахадашье агшахагүй. Ул... капроноор оёһон костюмуудые Донбассай шахтёрнууд ... ехэтэ һайшаана.

Житомирой бүд нэхэгшэд үшөө нэгэ шэнэ янзын ... нэхэн гаргаба. Минеральна үтэгжүүлгэ, хорото хими... дуудые поли дээрэ гаргадаг механизаторнуудта тэрэ ... дөөр тусхай костюмуудые оёно.

Житомир.

(ТАСС-ай корр.)

МАРТЫН 8—ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҺАЙНДЭР

ОЛОН ҮХИБҮҮТЭЙ, ҮНЭР БАЯН!

...РАГ ДЭЭРЭ: Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүү ... Бор͡ой Дашеевна Цыренова. Энэ нүхэр КПСС-эй ээлжээтэ ... хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсожо, нэгэдэхи квар... түсэб болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидээд, эршэмтэй һай... ...лажа байна. К. ГАБАЕВАЙ фото.

Бага Яруна нууртай зэргэлээд шахуу Ярууны совхозой гурбадахи фермын һаалиин 3-хи гүүртэ оршодог. Үдэрэй 11 час багта эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, һаалишад үнеэдэйнгээ байдаг газарые сэбэрлэжэ, шабааһыень хооробто хэжэ, сүлөөгүй хүдэлжэ байбад. Дунда зэргын бэетэй, нямһал сагаан шарайтай һаалишанда дүтэлхэтэйгөө хамта:

— Сайн байна, Долгор Дымбрыловна! — гэжэ Ярууны совхозой парткомой секретарь Л. Г. Минеев хандаба.

— Сайн даа, сайн!

— Танилсагты, совхозоймнай түрүү һаалишан, — гэжэ секретарь танилсахыем дурадхаба.

Ажалша бэрхэ һаалишантай танилсахада, үнэхөөрөөшье баясамаар, омогорхомоор бэлэй. Ажалда хүдэржэһэн гарнуудынь, энеэбхилэд гэһэн урин зөөлэн харасань дайнай хэсүү үедэ һаалишанаар хүдэлһэн эжыемни эрхэбшэ һануулаа һэн. Тэрэ үедэ иимэ дулаан байра, элктрын галшье байгаагүй. Шэмэрүүн хүйтэнэй үедэ задагай зайдан хашаа соо үнеэдээ һааха, үбһэ тэжээлыень өөһэдөө сараар талаһаа зөөхэ ушартай байгаа.

Ажал хүдэлмэри, амжалта туйлалта тухайдань даамай зохидоор хөөрэлдэхэдэм, Д. Д. Дашинимаева үе сагай эрилтые яһала һайса мэдэхэ, мүнөө үеын һаалишадай гэрэлтэ һайхан образые бэедээ дууһыень абаһан гэхөөр.

— Медаляа абаа гүт? — гэжэ Леонид Григорьевич гэнтэ асууба.

Би гайхабаб. Медаль. Бодото геройтойгоо улаан нюураараа ушарһандаа баясаһамнишье хэлэшэгүй. Теэд ямар медаль байгаа хаб. Ажалша бэрхэ хүнүүдэй медальда хүртэхэньшье ойлгосотой. Тиигэбшье элдэб олон медальнууд нюдэндэм үзэгдэхэдэл гэбэ.

— Ямар медаляар шагнагдаа һэмта?—гэжэ эжэлэнгүй һонирхобоб.

Долгор Дымбрыловна нэгэл тиимэ аягүйрхэһэн янзатай энеэбхилээд, сугтаа ябаһан нүхэрэйм урдаһаа үлэ мэдэг хараадхиба. Таагүй асуудал дэмы һураа гүб гэжэ аягүйрхэһэмнишье ойлгосотой. Теэд һонирхонгүй яажа болохоб. Хии тэлаар медаль үгтөөгүй ёһотой.

— Энэ нүхэрнай Эхэ-герой хүн шуу. Арбан үхибүүдэй эхэ гээшэ. Энээнһээ дэмбэрэлтэй юумэн одоо юун байхаб, — гэжэ Леонид Григорьевичой хэлэхэдэ, Долгор Дымбрыловнагай аягүйрхэһые одоошье таагаадхёоб.

Долгор Дымбрыловна арба гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор малай хойноһоо ябахамнай ёһотойл баатаршалгада адлирхуу бшуу. Хорин хоёр үнеэдые харууһалха, саг болзоргонь эдеэлүүлхэ, зоотехническэ ёһо гурим сахиха, сүүдхэдээ хоёр дахин һааха гээшэмнай тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм. Тиигэбшье үхибүүдни олон, хүдэлхэ аргамгүй гэжэ шалтаггүй, харин бүхы шадалаараа хүдэлжэ, совхозойнгоо баялигые арьбадхалсажа ябадаг. Нёдондо жэл абаһан социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргээд, энэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 2.000 килограмм һү һаахаар найдуулна.

Һаалишадтай хөөрэлдэһөөр байтарнай, һаалиин гүүртые даагша Б. Ж. Тушинов (Долгор Дымбрыловнагай хани нүхэр) орожо ерээд:

— Айлшадаа гэртэ орохые мүнөө болотор уряагүй байна алтайш. Гэртэ ороё, халуун сай уугаад гарагты, — гэбэ.

— Һүүе, яагаа эшхэбтэр юм. Хөөрэлдэһөөр байтарнай оройдоо... Бата-а, энээхэниие сэбэрлэжэрхёорой, — гэжэ малшанаар хүдэлдэг Бата гэжэ хүбүүндээ захиба.

Малай шабааһа хооробто ашаад, газаашань гаргажа хаядаг Бата тэрэ дары морёо наашань залаад, тэрэ шабааһыень доло сэбэрлээд, хооробто хэжэрхибэ. Ууган хүбүүнэйнь иимэ хүнгэхэноор, урма зоригтойгоор хүдэлжэ байхыень харахада, одоо баясамаар даа. Нёдондо жэл арбадахиие дүүргээд, совхоздоо малшанаар хүдэлхөө үлэһэн юм. Сугтаа дунда һургуули дүүргэһэн зарим хүнгэн ябадалтан город ошожо, ажалда орохые дурадхаһаншье байха. Тиихэдэнь Бата таһа арсаад, хоёр жэлдэ совхоздоо хүдэлхөө үлөө бэлэй. Һайн һайхан үүсхэлысынь совхозой дирекци һайшааһан, саашадаа һурахадань хамһалсахые найдуулһан юм. Өөрынь нютагай хүбүүд, басагад одоошье ёһотой мэргэжэлтэд болодог гээшэ. Энэниие совхозой хүтэлбэрилэгшэд яһала һайса мэдэнэ. Сэхыень хэлэхэдэ, нёдондо арбадахиие дүүргэһэн хүбүүд, басагадай арба гараниинь совхоздоо хүдэлхөө үлэһэн жэшээтэй.

Һаалишанай гэртэ ороходомнай, хоёр бишыхан басагад эсэгэдээ аһалдашаба. Бадмацырен Жамсуевич тэдэнээ ээлжээлэн байжа үргөөд, мээхэйлэн таалаадхиба. Эсэгэдээ таалуулһан басагад һөөл баяртай юумэд гүйлдэшэбэ.

— Нэрэшни хэн бэ?

— Намжилма!

— Хэдытэйбши?

— Дүрбэтэйб!

— Энээхэн дүү басаганшни хэн гэжэ нэрэтэйб?

— Марина!

— Хэдытэйб?

— Хоёртойхон!

Дүрбэ наһатай Намжилма басаганай тоб байтар дуугархые ажаглахада, энэ айлай үхибүүд тон зүбөөр хүмүүжүүлэгдэнэ гэжэ һанамаар. Тиигэжэ һуутарнай, нэгэдэхи класста һурадаг Галя һургуулиһаа ерээд, гэр соо бүришье хүхюутэй болошобо. Соёлма басаганиинь юһэдэхиие дүүргээд, мүнөө гурбадахи фермын библиотекэдэ хүдэлнэ. Һаалиин гүүртэнүүдээр ходо ябажа, шэнэ газетэ, журнал болон номуудые малшадта тараадаг. Наймадахи класс дүүргэһэн Николай гэжэ хүбүүниинь тус гүүртэдэ малшанаар хүдэлнэ. Ханда Мэдэгмаа хоёрынь мүнөө наймадахи класста һурана. 5-дахи, 4-дэхи классуудта һуралсадаг Цэрэн-Дулма Баяр хоёрынь дүүнэрээ ходо харалсажа, гэртэхиндээ туһалжа байдаг.

— Одоо ядалсахаар юумэн юун байха һэм бээ. Үхибүүдэй ехэ болохыешье хаража үрдихэгүйш. Эдэмнай хэзээ ехэ боложо, маанадтаа туһалхаб гэжэ һанан гэһээмнай, иимэнүүд лэ болоод байна даа. Гурбаниинь хүдэлнэ,—гэжэ Б. Ж. Тушинов хөөрөө һэн.

Хэншье хүнэй атаархама үнэр баян, тойрог һайхан айл тон иимэ байдаг хаш. Хүндэмүүшэ айлайхидтай хахасаха дээрээ:

— Долгор Дымбрыловна, хэды наһатай боложо ябанабта? — Иимэ асуудалтайгаар хандахань аягүй юм бээз. Теэд яахаб, хүлисэнэ бэзэт,—гэбэб.

— Хэдытэй гэхэбта? — гэжэ гэнтэ дуугархадань, нилээд тээлмэрдэбэб. Һэмээхэн үшөө дахин адаглан харабаб. Залуу.

— Энэ жэлдэ дүшэ нэгэ наһатай болохоб, — гэжэ энеэбхилэн хэлэхэдэнь, хүнэй наһые абаһаар лэ тааха шадалгүйдөө голхороо бэлэйб. Тиихэдэ хани нүхэрынь оройдоо дүшэн дүрбэ наһатай.

«ГАЗ-69» машинамнай ондогосондого бүмбэлзөөд, Гүндэ тээшэ табилуулба. Хүндэмүүшэ гэр бүлэ, Эхэ-герой, хөөрхэн зохидхонууд үхибүүд хэзээдэшье мартагдахагүйгөөр нюдэндэм үзэгдөөд, сэдьхэлни жэгтэй гоё юумээр жэгнэгдэжэ байһандал болоо һэн. Үнэр баян, тойрог һайхан юрын совет гэр бүлэ тон иимэ байха ёһотой гэжэ сэдьхээ һэм.

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

„ШАМДА АЛДАР СОЛО, ЭХЭНЭР!“

ШОГТОЙ РЕПОРТАЖ

...р үбгэнэй гурбан хүбүүн гар гараа ба..., жалгые аалихан үгсэн үнгэржэ ябата... ...гүйшэг Февраль гэнтэ зуг татан, наран ...рьежэ, барбагар томо барбаадайгаа ёдо... ...эмниибэ. Наранай аманай шэхэндээ ...энеэбхилхэлээр, юртэмсэ дээрэ эли бодо ...боложо, хүйтэн оронойхид хүлэрэн алда...рай һарабшануудһаа дуһаалжа захалаа ...Хүһан, уляаһан, улаан, ямаан бургааһан— ...ргэлхэеэ түхеэрэн, бүлсэгэрхэн «һиихэ...рэй» болоодхёо.

...үбэрэй саһанай соохорлон алдажа бай... Хабар хатанай ехэ басаган—Март хадын ... нахилзаһаар, хоншуухан хангалаа ...үлһөөр гаража ерээ. Теэд эхэнэртэ һуу...булаалгаһандаа юм гү, али тэрээнтэй зэр... һууха золгүйдэһэнээ тухайлһандаа гү, ...жалгые, үгсэжэ ошоһон Февралиин су...рэтэ хүреэд, гэдэргээ эрьен, сээжэеэ хүр...-хүрхылгэжэ, бүхы шадалаа зангидан, ...р амилба.

...хангалтан ерэһэн хабарай дабхилтые ...оосоохо бэлэй? Эхэнэр һүлдэтэй һэн хойноо, ...гээшэмнай гэдэргээ сухарихые, тунхари...дэггүй бэшэ аал? Теэдшье Мартын тү... арбан хоног соо Эхэнэрнүүдэй уласхоо... үдэр календарь соо **улаан** тоогоор, **улаан** ...дээр бэшээтэй ха юм!

—Амар сайн, хүнүүд! Ажана амгалан ажа... амжалта туйлалтаар элбэг ондо орожо ...?—гэжэ Буряад ороной ниислэлдэ буу... байхадаа, Март шэнхинүүр хонгёо хоолой...жууба. Манай республикын тараашан, мал... зон хабарай түрүүшын һарын мэндэшэл...дэтэй дээрэ хүлеэн абажа:

—Адуумнай арьбантай, даагамнай далантай, ...һайн үбэлжэжэ байнабди,—гэжэ нэгэн ...р харюусаба.

—Иниин эгэшэ, дүүнэр ямар амжалтатай хаб гэжэ һонирхохо байнаб,—гээд Март хүүхэн манһаа асуугаа һэн. Тиихэдэнь Социалис Ажалай Геройн алтан одо яларуулһан буряад эхэнэрнүүдэймнай нэгэн наймадахи табан жэлэй болзорһоо урид дүүргэгдэһэн тухай, тэрэниие дүүргэхэ хэрэгтэ совет эхэнэрнүүдэй ямар хубитаяа оруулһан тухай, юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектын тунхаглагдаад байһан тухай нам-нам гэтэр, ойлгосотой тодоор хөөрөөд үгэбэ. Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ совет эхэнэрнүүдэй хамсыгаа шаман оролсохоор бэлэн байһан тухай нэмэжэ хэлэбэ.

Энэ хөөрэлдөөмнай Буряадай гүрэнэй оперо, баледэй театрай ордоной ойро болоно байгаа. Гэнтэ харан гэһэймнай тэбэри тэбэреэр сэсэгэй баглаануудые дээрэ үргэһэн тоо томшогүй олон эрэшүүл ерэжэ ябаба. Эрэшүүлэй ямбада элбэгээр хүртэжэ үзөөгүй эхэнэрнүүд гайхан тагнан, нюур нюураа харалсаба.

— Манда һэн гү даа? Хабарай ехэ басаганда зорюулаа бээз,—гэжэ нидхэеэ буулгаһан дундуур наһанай нэгэ эхэнэр атаархаһан хоолойгоор хажуудахидаа шэбэнэбэ.

— Тэли гыша-ээ! Бидэнэй харгые эрэшүүл хэзээ сэсэгүүдээр шэмэгшэ һэм,—гээд, нүгөөдэнь уралаа дурбигад гүүлээдхибэ.

Тэрэ һамбаандань эрэшүүл дүтэлэн ерэжэ, юушьеб хашхаралдана. Нюур шарайнь наранай толонһоо дулааханаар бидэнэй зүрхэ жэгнэһэндэл. Тэдэнэй хашхаралдаанһаа иимэ үгэнүүд ойлгогдоо һэн.

— Эхэнэрнүүд—дэлхэйн шэмэг!..

— Эхэнэрнүүд—бидэнэй баруун гар!..

— Нүхэд шагнагты, эхэнэрнүүдэй үгы һаа, эрэшүүл үгы байха бэлэй,—гэжэ нэгэ хүн бүдүүн гэгшын хоолойгоор бар-бар гэтэр һүхирбэ. Тэрэниие дэмжэн, хэдэн зуугаад бүдүүн, нарин хоолойнууд аялга ниилүүлэн:

— Зүб өө, зүб!—гэлдэбэ... Эрэшүүлнай эхэнэрнүүдтэ бултандань сэсэгүүдые барюулба, сэдьхэл зүрхыень дулаахан үгэнүүдээр уяруулба. Март һарыншье уян нугархай гарта ехэ гэгшын баглаа барюулагдаба.

Иимэ юумэнэй болоходо, түрүүн һэжэглэн шэбэнэлдэһэн үнөөхи хоёр эхэнэрэй шарайе адаглабаб. Тэдэнэймни нюдэн ялалзашанхай, хасарынь ягаа улаахан болошоһон юумэнүүд зогсожо байгаа һэн.

— Һайндэрөөртнай, хүндэтэ эхэнэрнүүд!—гэжэ эрэшүүл нэгэн дуугаар хэлэбэ.—Һайн, һайхан, элүүр мэндэ ябахатнай болтогой!..

Юрөөл үгэнүүдэй түлэг хэлэгдэжэ байхада, Буряадай мэдээжэ нэгэ поэт хэнэйшьеб асаржа табиһан ендэр дээрэ гарашоод, гараа урагшань сэхэ һарбайн:

— Би эхэнэрнүүдтэ зорюулһан поэмэ бэшэжэ байнаб. Тэрэмни иимэ үгэнүүдээр түгэсэхэ ёһотой.Уншаһуу!—гэбэ. Тиигээд шагнагшадай зүбшөөжэ үрдеэдүй байтар, ендэр дээрэһээ унашана аа гү гэжэ айхаар самнан, уншажа эхилбэ:

Шамтай зэргэлжэ ябахадам,
намда угаа аятай,
Шаруулһан шэнги болоноб
огторгойн улаан наранда!
Шамһаа һайхан юумэн
дэлхэй дээрэ үгы,
Шамда
алдар соло,
Эхэнэр!..

Юрэдөөл, этигэшэгүйшье һаа, дэмбэрэлтэ һайхан юумэн мүнөөдэр болобо гээшэ ха гэжэ гэртээ бусажа ябахадаа һанаа һэм. Жэлдээ нэгэ дахин бэшэ, ходо иигэжэ, эхэнэр зоноо хүндэлжэ ябадаг гээшэ һаа, эрэшүүлнай «эмээлтые досоогоо багтаадаг» эрэлхэг нэрэдээ хүрэхэл һэн ха!

Ц. ДОНДОГОЙ.

Мария Николаевна Тулбуконова Хойто Байгалай аймагай Уоян тосхоной хүдөөгэй библиотекые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ уялгата ажалдаа оролдосотойгоор хандажа, нютагайхидайнгаа дунда хүндэтэй болонхой. Нүхэр Тулбуконова сельсоведэй депутадаар һунгагданхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Н. Тулбуконова.

Л. МАШАНОВАЙ фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тоо бүридхэлые оньһожоруулгын Улаан-Үдын техникумэй студентнэр Зоя Сахаева, Татьяна Сундукова, Чимитцо Цыдыпова гэгшэд түлөөтэй сагтаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ОСОЛ АЮУЛҺАА БЭЕЭ ХАМГААЛАГТЫ!

«Бэеэ хамгаалгын шлемгүйгөөр мотоциклаар, мотороллероор ябахые хорихо тухай» тогтоол РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет үнгэрэгшэ жэлэй декабрьда гаргаһан байгаа. Энэ тогтоол нарин нягтаар сахихыень мототранспортын жолоошодто шанга эрилтэ табигдана.

Мүнөө дулаан саг ойртожо, мотоциклаар ябагшадай халуун һаһа хүрэжэ ерэхэнь гээшэ. Тиимэһээ мотоциклтай хүнүүд мотошлемүүдые ойрын сагта худалдан абаха ёһотой. Хамгаалгын малгайтай мотоциклист толгойгоо гэмтэхэ ушарһаа зайсажа шадаха байна гэжэ хүн бүхэндэ мэдээжэ aаб даа. Хамгаалгын малгай үмдэнгүйгөөр мотоциклаар гүйлгэжэ ябаһан хүнүүд унахадаа, ехэнхидээ толгойгоо гэмтэдэг гээшэ. Энээниие баталан харуулхын тула харгыда болоһон хэдэн ушарнуудые жэшээ болгон дурдая:

Мотоциклаар ябатараа гэнэ ослолдо ороһон хэдэн хүнүүдтэй хөөрэлдэһэн байнаб. В. Алексеев иигэжэ хөөрэнэ:

— Мотоцикл худалдажа абахадаа, мотошлем абалсаха һанаатай байһан аад, хожом гээд хойшолуулжархиһан хүм. Тиигээдшье тэрээн тухайгаа һүүлдэ мартажархёоб. Нэгэтэ мотоциклаараа Загарай ошоод, городоо бусажа ябабаб. Урдамни ашаанай машина шуумайжа ябана. Тэрэниие хүсэжэ, урдань орохотойм адли мотоциклни хатуу юумэ мүргөөд, орондоглошобо. Би хажуу тээшээ хиидэшэбэб. Томо шулуу толгойгоороо сохёод унажа ябаһанаа мэдэрбэб. Одоол энэрхэн үедэ шлемгүй байһанаа ехэтэ халаглаа бэлэйб. Һүүлдэ түргэн туһаламжын машина соо ябахадаа, мэдээ ороо һэм...

Зунай ааяма халуун үдэр байгаа. Ивановтанай гэр бүлэ городой заха гаража, сэнгэлигтэ амархые хүсэбэд. Үдэшын боро хараан боложо байхада гэртээ харихаар мотоциклдаа һуужа, харгыда гарабад. Гэртэхиниинь бултадаа шлемүүдые үмдэнхэй. Гансал Тимофей Фёдорович бүгшэм халуун гэжэ һанаад, малгайгаа үмдэбэгүй. Харгы дээрэ зогсожо байһан автобус тойроод гарахатайнь адли гэнтэ урдаһаань машина гаража ерэбэ. Жолоошониинь һогтуу. Тэрэ машина Тимофей Федоровичой мотоцикл дайраад үнгэршэбэ. Мотоциклай хүмэрихэдэ, Ивановтоной бүлэ кювет уруу хиидэшэбэ. Шлемтой ябаһан хүнүүдэй хэниинньшье гэмтэгүй. Гансал гэрэй эзэн толгойгоо ехээр гэмтэжэ, больницада ороо һэн.

Г. ТОЛОКНОВ,
госавтоинспектор.

ДЭЛХЭЙН БАЙДАЛҺАА

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

Урмашуулмаар хараа түсэб

...Ю-ЙОРК. (ТАСС). СССР-эй шэ... ...табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-... XXIV съездын Директивэнүүдэй ...ын совет хүнүүдые урма... байхадань, харин Амери... экономическа байдалынь улам ... муудана гээд ТАСС-ай кор...дентэй хөөрэлдэхэдөө, Аме... элитэ экономист Роберт Данн ...ба.

... бүхэндэ хүртэсын талаар ... табан жэлэй турша соо ...-эй зоной бодото олзо доходынь 30 процентээр нэмэхэ юм гэжэ Директивэнүүдэй проект дотор хараалагдана гээд Данн тэмдэглэбэ. Харин тиихэдэнь, американ зоной бодото олзо доходынь һүүлэй үедэ улам баган болоно гээд тэрэ экономист мэдүүлһэн байна.

Совет ажалшадай салин хүлһэнэй хойшодоо ходо нэмэжэ байхадань, харин Холбоото Штадуудта юумэнэй үнэ сэн үнэтэй боложо, мүнгэн үнэгүй һэбхи боложо байдаг гэжэ Данн хэлэбэ.

УГАА ЕХЭ ТУЙЛАЛТАНУУД

...-ЙОРК. (ТАСС). Совет хүнүү... ...байдалые горитойгоор һайжа... гэжэ СССР-эй шэнэ табан ... түсэб тушаа КПСС-эй XXIV ... Директивэнүүдэй проект до... хараалагдана гээд Америкын ... экономист Виктор Перло ...лэнэ.

...Советскэ Союз дотор үхибүүдэй ... болон яслинуудай,ута үдэртэй һургуулинуудай бүри олоор баригдаха гэжэ байһыень американ эхэнэрнүүд үнэтэй дээрэ сэгнэнэ.

Энэ табан жэл соо совет арадай туйлаха туйлалтануудынь мүлжэлгэдэ, империалис дарлалтада болон расизмда эсэргүү тэмсэхэдэнь капиталис оронуудай ажалшадта туһална гээд Виктор Перло тэмдэглэбэ.

Монополинуудай ашаг туһада хэгдэжэ байгаа дайн

...Ю-ЙОРК. (ТАСС). Американ ... монополинууд Зүүн-Урда ... США-гай хэжэ байгаа эзэр... ...түрихэй дайе үргэлжэлүүлхэ ...лэб. «Нефть дээрэһээ боложо, ... дайн сэрэг эхилһэн юм» ...ээнтэй дашарамдуулан, «Нью... пост» газетэ бэшэнэ.

...Урда Вьетнамай эрье шадар ... булэжэ абаха эрхэ Америкын нефтиин компанинуудта Сайгоной марионеточнэ засагаархид үнгэрэгшэ декабрьда үгэһэн байгаа. Нефтиин хойноһоо шунахайралга бүхы Зүүн-Урда Азида дэлгэршэнхэй».— гээд АП агентство тэмдэглэнэ. Индохитадта нефть олзобрилхо концесси абаха хүсэлтэй байһанаа американ 16 фирмэ мэдүүлбэ. Теэд «Вьетнамһаа манай хүбүүдые гаргахаяа Никсонэй правительствын арсадагыень тэдэ концессинүүд тайлбарилаа бэшэ гү?»—гэһэн асуудал гадаадын хэрэгэй сенатска комиссиин түрүүлэгшэ У. Фулбрайтда эльгээһэн бэшэг соогоо дайн сэрэгтэ эсэргүү Калифорни штадай эхэнэрнүүдэй эмхи табиһан байна.

Урда Вьетнамда, мүн тэрэнэй оршон тойрон американ монополинуудай юу хэжэ байһыень улад зондо тайлбарилхаяа Вашингтоной засагаархид дурагүйтэдэг.

Түрмэһөө абтаһан бэшэг

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Эмэгтэйшүүлэй тэмсэл дэлгэрүүлхэ!» гэһэн лозунг доро Калифорниин «Пиплз Уорлд» газетэ Лос-Анджелестэ митинг үнгэргэбэ.

Түрмэдэ зобожо байһан Анджела Дэвисэй амаршалга митингдэ хабаадагшад абаһан байба. «Арад зоной үнэн зүйтэй эрилтэ элирхэйлэн харуулһан хүдэлөөе Америкын засаг баригшадай дарахаяа хүсэжэ байһаниинь хэһээлтэнүүдэй улам шангадажа байһан энэ үедэ бүришье эли болобо,— гээд Анджела бэшэбэ.— Негр арадые сүлөөлхэ хэрэгтэ хабаадалсадагайнгаа түлөө негр олон эхэнэрнүүдэй засагай талаһаа хашалтада ороһон олон жэшээ харуулжа болохо. Үгытэйшүүлэй эрхын түлөө тэмсэгшэ хара шарайта ба бусадшье олон эхэнэрнүүдэй баяшуулай аша туһа харагша сүүдэй хашалтада ороһыень мартаха ёһогүйбди.»

Эхэнэрнүүдэй политическэ талаараа ушар ёһоёо мэдэлгыень дээшэлүүлхэ шухала байһые тэмдэглээд, түрмэдэ зобогшо американ эхэнэрнүүдэй засагай хэһээлтэдэ эсэргүү хүшэр хүндэ тэмсэл яажа ябуулжа байһан тухайнь улад зондо хөөрэжэ үгэхэ, дуулгахань тон шухала гээд Анджела Дэвис тэмдэглэбэ. Бидэнэр бүгэдөөрөө сүлөөлэгдэхэ ёһотойбди. Митингдэ хабаадагшад харюугай амаршалга ябуулжа, политическэ шалтагаанаар хаалтада байгшадые сүлөөлхын түлөө кампани шангадхахаар эрид шиидэнги байһанаа тэрээн соогоо мэдүүлбэ.

Ээрхэг түримхэйшүүлые олоорнь үгы хэнэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд февралиин 28-да марионеточнэ сайгон сэрэгэй пехотно батальониие хүреэлжэ абаад, хоёр үдэр соо дайлалдаха зуураа, тэрэ батальониие бута сохижо, 70 солдадыень пленда абаһан, ехэ гэгшын буу зэбсэг гартаа оруулһан байна.

Тулюур байдал

БОНН. (ТАСС). ФРГ-гэй ажалша эхэнэрнүүдэй эрхэ сүлөөгүй байдал харуулһан олон тоото баримтанууд тухай Баруун Германиин «Шпигель» журнал бэшэнэ. Промышленностьда ажаллагша эмэгтэйшүүл эрэшүүлдэ орходоо һураггүй бага салин хүлһэ абадаг.

Ажалладаг эхэнэрнүүдэй хахадынь шахуу ямаршье мэргэжэлдэ һургагдаагүй.

Арсалдаа зүрилдөөе эбэй ёһоор шиидхэхэ оролдолго

КАИР. (ТАСС). «Арсалдаа зүрилдөөе ябашье һаа, эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн хараа бодол Дүтын Зүүн зүгэй асуудалда ОАР баримтална», — гээд «Аль-Ахбар» газетэ бэшэнэ.

Шадалгүй һула байһан дээрэһээ эб найрамдалай түлөө ОАР тэмсэнэ бэшэ, харин тэндэхи оршон байдалай улам шангадаһанай уршагаар эб найрамдалые ехэ аюулда оруулхагүй гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ байһан дээрэһээ тиимэ алхам ОАР хэнэ гээд газетэ саашань бэшэһэн байна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаа зүрилдөөе эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэхэ гэжэ оролдохынгоо хажуугаар, ОАР болбол эзэмдэлгэдэ ороһон газар дайдаа сүлөөлхын түлөө тэмсэхээр эрид шиидэнги байна гээд статья дотор хэлэгдэнэ.

Гэмтэдые сагааруулхаяа һанана

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1968 оной мартда Сонгми гэжэ Урда Вьетнамай тосхоной амгалан тайбан 102 үбгэд, хүгшэдые, эхэнэрнүүд ба үхибүүдые зорюута алаба гэжэ гэмнэгдэһэн американ армиин лейтенант У. Колли гэгшые сүүдлэһэн процесс Форт-Беннингдэ (Джорджи штат) үргэлжэлһөөр.

Тэрэ гэмтэ хэрэгэй түлөө харюусалга американ сэрэгэй ехэ ноёдһоо зайсуулха, тиихэдээ, «аргагүй болоо юм һаань», лейтенант Колли дээрэ зэмыень тохоод дүүргэхэ гэжэ Пентагон һүүлэй үедэ оролдодог болонхой. Лейтенант Колли гэгшые сүүдлэһэн процесс аяар дүүрбэн һара соо үргэлжэлжэ, хэдэн олон гэршэнэрһээ асуулта абтаһан, гэмтэ үйлэ хэрэгынь тодоруулагдаһан болобошье, зүгөөр бодото гэмтэдые сагааруулхын, аршалхын тулада сүүдэй тэрэ процессые американ сэрэгэйхид унжагайруулһаар.

Боливиин хархисуудай хорото ааша

ЛА-ПАС. (ТАСС). Санта-Крус департаментын тараашадые, тэндэхи найма дугаар дивизиин солдадууд болон офицернүүдые правительствада эсэргүү буһалгаанда тухиран бодхоохо гэһэн һэдэлгэ Боливиин социалис фаланга гэдэг эмхиин, фашис бүлэгүүдэй гэшүүд гаргаба гээд Боливиин дотоодын хэрэгүүдэй министр Хорхе Гальярдо мэдүүлбэ.

Фалангын ударидагшадай хорото ажал ябуулга тушаа мүрдэлгэ болохо юм гээд министр хэлэбэ.

Дайгаа үргэдхэнэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Индохитадтахи американ-сайгоной ээрхэг түримхэй дайн үргэдэһөөр. Гансал Урда Вьетнамай марионеточнэ сэрэгүүдэй тоо мүнөө үедэ Лаосто 18 мянган хүн болоод байна.

Американ авиаци Лаосто хүсэтэй добтолго хэжэ, бомбодожо, буудажа үргэлжэлһөөр. Хойто Вьетнам руу добтолон орохобди гэжэ Сайгоной засагаархид ходо хэлэдэг. Һая иимэ заналта Урда Вьетнамай марионеточнэ «президент» Тхиеу хэһэн байгаа.

Балжин-гарма сэсэгүүдые
Басаган һайхашаан баринхай.
Зүүн гараараа дүмүүхэнээр
Зүрхэндөө хашана миһэлзэн.

Балжин-гармада өөрөөшье
Басаган адли бэшэ гү?
Зүүн гараараа тэбэреэд,
Зүрхэндөө хүбүүн хашаха гү?

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фотоэтюд.

ДУРА, ЗҮРХЭЕЭ БЭЛЭГЛЭГШЭД

Түб гудамжаар түргэхэн алхалаад, хүрэхэ газартаа хүрэжэ ерэхэдэмнай, хон-жэн. абяа анир-гүй, аажам байдал үзэгдэбэ.

— Аа, үхибүүдэй амаржа байһан үе байбалтай. Тииһэн хирэндэнь хүмүүжүүлэгшэдтэйнь хөөрэлдөөд. байра байдалтайнь танилсаад орхихо байна,— гэжэ бодобоб.

Улаан-Үдын Советскэ районой хүүгэдэй 3-дахи саадай директорэй таһаг соо оробобди. Сонхо дээрэнь ногоохон горшоог соо сэсэгүүд ургажа һууна. Тусгаар тагууд дээгүүр үхибүүдэй бүтээһэн һонирхолтой элдэб зүйлнүүд хүнэй анхарал абаһаар татаха юм

Саадай директорэй уялга дүүргэгшэ М. Г. Максимова болон эндэ байһан бусад хүдэлмэрилэгшэдтэйнь танилсабабди. Директорэй стол дээрэ янза бүриин саарһан, элдэб зураг. хайша, карандаш гэхэ мэтэ дүүрэн.

Ябаһан ушарымни мэдээдхихэдээ, тэдэнэр налгайханаар хөөрэжэ оробо.

— Эгээл зохид сагта ерэбэ гээшэт. Һайндэртөө. Мартынгаа 8-да түлэг бэлдэжэ байнабди. Һайндэрнүүд дээрэ дээрэһээ үнгэржэ, ехэ, тэбдүү үе болонол даа. Бишыхан нүхэднай мүнөө унтажа байна. Тэрэ һамбаандань бүхы найр зугаагаа үнгэргэдэг түб залаа шэмэглэхэ сэсэгүүдые хэжэ байна гээшэбди,— гэжэ Мария Григорьевна хөөрэбэ. Инаг дуран, энхэ жаргалай һүлдэ — гвоздика сэсэгүүдые, улаан хилэн саарһаар хэжэ, залаа шэмэглэхэеэ тэдэнэр зоринхой байха ха юм.

Шад улаан гвоздика сэсэгээр шэмэглэгдэһэн һаруул, уужам зал соогоо бишыхан басагад, хүбүүд эжынэрэйнгээ һайндэрые тэмдэглэхэнь шуу. Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ дура, зүрхэеэ дууһыень үгэдэг хүмүүжүүлэгшэдээ эдэ багашуул нэн түрүүн һайндэрөөрнь амаршалха байна ха юм.

Тус саадта хүдэлжэ байһан 25 эхэнэр 170-аад үхибүүдэй зүгһөө һайн һайхан үгэнүүдые дуулажа, сэдьхэл, зүрхөө баясахань сохом.

Хүмүүжүүлэгшэд Н. П. Калашникова, К. И. Штрокова, М. Г. Максимова, няня З. А. Телятникова, ахалагша тогоошон В. И. Малышева гэгшэдтэ үхибүүд адлихан лэ дуратай юм. Һургуулида ороодуй үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ удаан саг соо амжалтатай хүдэлһэн К. И. Штрокова, М. Г. Максимова гэгшэд ойн баярай медаляар шагнагдаһан байна.

Залуу хүдэлмэрилэгшэ Л. А. Подойницына шэнэ коллективтэ үнгэрһэн жэл оробошье, үхибүүдэй болон аха нүхэдэйнгөө дура буляажа шадаа. Юуб гэхэдэ, тэрэ үхибүүдтээ тон дуратай, наада зугаа үнгэргэхэдөө шадамар басаган. Иимэ хүнүүдтэ үхибүүд бэлээр дурладаг

— Үхибүүдэйнгээ эжынэрые һайндэрөөр амаршалхаяа түхэрэлгэ хэжэ байнабди. Бүлэг бүхэн ондо ондоо юумэ хэдэг. Үхибүүдэй өөһэдынгөө гараар бүтээһэн бэлэгээр эжынэр үлүүсэ омогорходог сэшэ бээзбди. Тиимэһээ тэдэндээ һонин юумэ хэжэ, ехээр баясуулха, урмашуулхые үхибүүн бүхэн шадал зэргээрээ оролдодог юм.

Бэлэдхэлэймнай бүлэгэй үхибүүд гоёхоноор хэһэн корзинануудые бэлэглэхэ. Ахалагша бүлэг үндэр һуеытэй сабхиин түхэлтэйгөөр зүү хэдэг амһарта хэжэ байна. Тиихэдэ багашуул баһал хабаяа харуулхал байха даа. Тэдэмнай харюусалгатай хэрэгтэ ехэ томоозгой янзаар хандадаг зон ха юм.

Тиихэтэй хамта саадаймнай үхибүүд бултадаа һайндэрэй ехэ концерт бэлдэнэ. Эжынэрээ заагүй урихабди. Наадаяа ниислэл хотынгоо «Эрдэм» кинотеатр соо суглараагшадта мартын 5-да харуулхабди. Ерээрэйгты,—гээд М. Г. Максимова хөөрөөгөө дүүргэбэ.

Һүүлээрнь саадай байра байдалтайнь танилсабабди. Ёһотойл ариг сэбэр. Сэсэг намаанууд надхан, хана булангыень шэмэглэнэ. Унталгын таһаг соо үхибүүд нойрсоно, харахада запиманиинь энеэбхилэншье хэбтэхэ юм. Тиингүй яахаб даа, жаргалтай ха юм манай үхибүүд, жаахан үхибүүд.

Һайхан нойрыень сахин хамгаалһандал, нянинь хажуудань зогсоно. Хүнжэлэйнь унаадхихада, һэмээхэн тэрэнииень ургэнэ. Үлмы дээрэ аалиханаар ябажа байгаад, бултыень эрьен харана.

Иигэжэ балшар багахан үхибүүдые анхарал, оролдолгоор хүреэлжэ, дура сэдьхэлээрээ тэдэнээ дулаасуулжа ябадаг эдэ эхэнэрнүүд хэды һайхан гээшэб!

В. ТОКТОХОЕВА.

Хойто Байгалай аймагай Уоян тосхондо хүүгэдэй ясли бии. Эндэ ехэнхидээ ангуушад болон малшадай үхибүүд хүхюу сэнгэеэр хүмүүжүүлэгдэжэ байдаг. Яслиин хүмүүжүүлэгшэ Галина Михайловна Кочеткова болон бусад хүүгэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулхын тула ехэ оролдолго гаргана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хүмүүжүүлэгшэ Г. М. Кочеткова үхибүүдтэ һонирхолтой рассказ уншана. Яслида байдаг үхибүүд хоолоо байна.

Л. МАШАНОВАЙ фото.

„ХАМАГ СЭДЬХЭЛЭЭРЭЭ ПАРТИТАЯАБ"

Вьетнамай Ажалшадай партиин байгуулагдаһан түрүүшын үдэрнүүдһээ тэрэнэй гэшүүн болоһон, Вьетнам эхэнэрнүүдэй холбооной түрүүлэгшын орлогшо Хоанг Тхи Ай ёһото революционерэй бэрхэшээлтэй зам дабажа гараа. Юрын таряашан угтай энэ басаган дарлагшадта эсэргүү тэмсэлэй замда ороод, эдэ табяад шахуу жэлэй туршада бүхы хүсэ шадалаа арад зонойнгоо хэрэгтэ зорюулаа юм.

Хоанг Тхи Ай тухай Ханойдо байдаг АПН-эй корреспондент А. Володикой бэшэһэн очерк уншагшадайнгаа анхаралда дурадханабди.

— 1922 онһоо хойшо революционно тэмсэлдэ хабаадажа эхилээ һэм, — гэжэ Ай хөөрэнэ. — Тиихэ үеэр Вьетнамда Коммунис парти гэжэ байгаагүй юм. Бидэнэр, залуушуул, Марксын һургаал тухай дуулаһаншье һаа, тодорхойгоор мэдэхэгүй, тэрэниие шудалаагүй ябаабди. Ангиин тэмсэлдэ хабаадаһан дүй дүршэлтэй аха нүхэднай марксизм-ленинизмын һургаалтай бидэниие танилсуулдаг бэлэй. Нюуса кружогуудай хэшээл дээрэ Агууехэ Октябриин илалта, Совет Россида байгуулагдажа эхилһэн шэнэ байдал тухай пропагандистнууд бидэндэ хөөрэгшэ һэн. Совет хүн зоной жэшээ бидэниие тэмсэлдэ зоригжуулдаг байгаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Нэгэтэ суглаан дээрэ манай эмхиин секретарь революциин вождь Ленин тухай хөөрэжэ үгөө бэлэй. Бүхы дэлхэйн арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй бата найдамтай һүлдэ болоһон энэ хүнэй гайхамшаг нэрые тиихэдэл би анха түрүүшынхеэ соносоо һэм. Һүүлдэнь хилын саана гараһан нэгэ ном соо барлагдаһан Ленинэй дүрэ зурагые бидэндэ харуулаагша һэн.

Хорёод онуудай һүүл багта орон дотор революционно хүдэлөөн улам эршэдээ бэлэй. Ай басаганай түрэл нютаг Куангчи провинцидашье хүлгөөтэй болоо. Таряашадай жагсаалнууд хаа хаанагүй далайн хүсэтэ долгин мэтээр эбхэржэ эхилээ. Алба татабариин хэмжээе хорооho, ажал баалалтаар хэлгые эсэслэн болюулха тухай эрилтэнүүдые таряашад табидаг байба. Зүгөөр ажалшадай буһалгаануудые хариин дээрмэшэд — колонизаторнууд — хайра гамгүйгөөр даража, революционно эмхинүүдые намнадаг, марксис кружогуудай гэшүүдые түрмэдэ хаадаг һэн.

1929 ондо сагдаанууд Хоанг Тхи Айе барижа, шорондо һуулгаһан юм.

— Түрмэһөө гарамсаарни Туйан хотын сай үйлэдбэрилдэг фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулaмжын хүдэлмэри ябуулха даабари үгөө һэн, — гэжэ Ай хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Сайн фабрика тэрэ сагтаа нилээд томо предприяти гэжэ тоотой бэлэй. Вокзалһаа холо бэшэхэнэ, ээзгүй урсахан гэр соо байрлаба гээшэб. Һүниндөө хани нүхэдтэеэ хамта тэмсэлдэ уриалһан листовконуудые нюусаар барлажа, үглөөниинь тэдэнээ хүдэлмэришэдэй дунда тараагша һэм. Тэрэл урсахан гэр соогоо нюуса номуудаа хадагалдаг, суглаагаа үнгэргэдэг байгаабди.

Удангүй революционно эмхиингээ шиидхэбэреэр Хоанг Тхи Ай хадаа Винь гэжэ хүгжэнги промышленностьтай хотын нэгэ райондо нүүжэ ерэбэ. Эндэл 1939 оной февралиин 3-да — Индохитадай Коммунис партиин эмхидхэгдэн байгуулагдаһан үдэр — Хоанг Тхи Ай партиин гэшүүн болоһон юм. Ёһотой революционерэй аюулта замда эсэслэн ороһон залуу басаган нюуса байдалда ябажа, партиин харюусалгатай даабаринуудые дүүргэдэг, мүн Вьетнамай хойто болон түбэй нютагуудта холбоо байгуулха шухала хүдэлмэри эрхилдэг һэн.

1930 оной майн нэгэнэй асари ехэ жагсаалай һүүлээр ангиин тэмсэл орон дотор айхабтар хурсадаһан юм. Тиин Нгеан, Хатинь провинцинуудта коммунистнуудай хүтэлбэреэр арадай Соведүүд Вьетнамда анха түрүүшынхеэ байгуулагдаа һэн. Колониальна засагаархид энэшье удаа үргэн ниитэ зоной буһалгаата хүдэлөөе дараһан юм. Арба мянган патриодууд түрмэ шоронгуудта хаагдаа бэлэй. 1931 оной хабар Хоанг Тхи Ай дахинаа түрмэдэ оробо. Гурба һарын туршада хархис засагаархид залуу басагые һанагдаагүй муухайгаар зобооһон байгаа. Шабын түмэрөөр толгой руунь сохихоһоо, халуун наран доро зорюута байлгахаһаа эхилээд, тархяарнь уруу шорголжоной бута руу шиихаадшье үзөө. Зүгөөр эрэлхэг коммунистка хамаг хэһээлтэнүүдыень баатарлигаар дабажа гараа. Дүрбэн жэлэй турша соо түрмэдэ һуугаад гарахадаа, Ай зоригоо мүхэхэгүйһөө гадна, үшөө хатуужаһан, тэмсэлэй дүй дүршэлөөр зэбсэгжэһэн юм.

1935 ондо түрэл провинцидаа бусажа, дахин революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа захалаа. Туйан хотодо нюусаар гарадаг газетын редакцида хүдэлхыень парти тэрэниие эльгээгээ. Удангүй сагдаанууд эрэлхэг басаганай мүртэ дахин орожо, Ай дахинаа түрмын оёор руу хаягдаа бэлэй.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнда Советскэ Союзай туйлаһан гайхамшаг илалта, 1945 оной һүрэ... дэлөөн Августын рево... Вьетнамда илаха бата зам... жэ үгөө бшуу. Хоанг Тх... тиихэдэ дахинаа сүлөөд... һэн. Хани нүхэдтэеэ хамта... саган Куангчи пров... тэмсэлдэ бэлэдхэлые хүт... һэн юм.

Сентябриин 2-то Вь... Демократическа Респ... тогтоһон тухай соносхогдоо... Тиин, Азиин зүүн-урда ... дэлмэришэд болон таряа... түрүүшын гүрэн бай... һэн. Юрын таряаша бас... гэгшын хори гаран жэлдэ... һэн хэрэг иигэжэ илаһан... тэй. Хожомынь Хуанг Тхи... мократическа Вьетнамай... хэр дээрэ шэнэ ажабайдал... дуулгада эдэбхитэйгээр ... һан байна.

Мүнөө Хоанг Тхи Ай ... болонхой. Гүрэнэй тэдхэмж... раһаар хэдэн жэл боложо... Хоанг Тхи Айн бэшэһэн ... зүрхөөрөө, хамаг сэдьх... партитаяаб» гэһэн ном ... хэблэгдэн гараа юм. Нутаг... зоригтой энэ эхэнэрэй хам... наһаяа зорюулһан хэрэгт... ноошье этигэл дүүрэн ябаж... сэдьхэлээрээ үшөө залуу б... най гэршэ—тус эдир үетэн... хим жэшээ болохонь дамжагү...

А. ВОЛОДИ...
АПН-эй кор...

Ханой.

УКРАИН ПОЭТЕССЭДЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

Элитэ украин поэтесс Леси Украинкын түрэһөөр зуун наһанайнь ойдо зорюулагдаһан уран зохёолой үдэшэ һаяшаг Закаменск хотын соёлой ордон соо болоо.

Украин арадай агуу ехэ басаганай творческо болон революционно ажал ябуулгатай профсоюзай библистекын хүдэлмэрилэгшэ З. Ф. Бутина танилсуулаа. Зохёохы бэлиг шадабари, мүн героическа болон уянгата шүлэгүүд тухайдань «Орлёнок» гэжэ театр-студиин режиссер С. В. Скляр хөөрэжэ үгөө. Поэтессын драматическа зохёолнууд тухай һургуулиин багша Л. В. Сергеева хөөрэжэ, сугларагшадые һонирхуулһан байна.

Һүүлээрнь «Орлёнок» театрай артистнар Лариса Лямичева Петр Семенов хоёр «Ойн онтохон» гэжэ зүжэгһөөнь хэһэг харуулжа, бултанай магтаал һайшаалда хүртөө. Мүн соёлой ордонгой уран һайханай бүлгэмэйхид эрхим шүлэгүүдыень уран хурсаар уншаһан, украин арадай дуу, хатарнуудые гүйсэдхэһэн байна.

А. МОСКВИТИН.

ХЭШЭЭЛДЭ ТҮГЭС БЭЛЭН

Баргажанай Адагай дунда һургуулида хэшээлнүүд кабинетнэ аргаар үнгэргэгдэжэ захалһаар хэды жэл болонхой. Энэнь багшанарта, һурагшадташье аятай зохид юм. Даб дээрэ хэрэглэхэ юумэн хуу бэлдэгдэнхэй байха. Забһарлалгын үедэ дежурлажа байһан һурагша элдэбын карта, шугам. приборнуудые суглуулжа гүйдэггүй. Багшанарайшье һаатаха, һамаарха юумэн байхагүй.

Жэшээнь, географиин кабинедтэ ороходо хэрэгтэй юумэн ходоодоо бэлэн байдаг. Багша А. Д. Чиркова, бүхы юумэеэ уридшалан бэлдээд, таһалгаяа ариг сэбэрээр байлгахые оролдодог.

Ханаарнь олон янзын карта үлгөөтэй байдаг. Аймаг, хизаар, нютаг бүхэнэй шэнжые, газарай хүрьһые, сагай уларилые онсолон харуулһан картын урда үхибүүд зогсонхой, тордиһогүйгөөр харюусажа байхал даа. Тиихэдэнь Анна Даниловна урмашан баясаад, үшөө нэгэ юумэ һуражархиха. Тиихэдэншье үхибүүд тулгардахагүй, тоб байса харюусажархиха.

Байгал далайе харуулһан карта илангаяа һонирхолтой. Энэнь зайн галаар гэрэлтүүлэнхэй. Буряад ороной карта дээрэ «Хизаар ороноо шэнжэлэ» гэжэ уншанабди. Манай энээгүүр аяншалжа, сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ дуратайшуулай ябаха газарнууд тэмдэглээтэй. Географиин таһалга соо элдэб янзын макет, фотозураг болон экспонадууд шэмэглэн зохёогдонхой. Мүн В. И. Ленинэй ябаһан, ажаһууһан оронуудай карта зохёогдоһон байна.

Сэхыень хэлэхэдэ, А. Д. Чиркова хэшээлнүүдээ тон һонирхолтойгоор үнгэргэнэ, элдэб олон онол аргануудые хэрэглэнэ. Жэшээнь, нэгэ урок тухайдань тобшохоноор хөөрэе.

Табадахи классай һурагшад түб Америкэтэй танилсажа байба. Хэшээлэй эхилхэтэй хамта үхибүүд шэбэр-һабир шэбэнэлдэжэ, бэе бэеэ тохоногоороо дайраад лэ абаха юм. Уданшьегүй класс соо шэмээгүй боложо, картын урдахана зогсоһон хүбүүнэй хөөрөөе һонирхон шагнабад. Тэрэ хүбүүн Куба аралай байгаалиин баялиг тухай карта дээрэ заажа байгаад хөөрэбэ. Урдаа глобус табинхай, нүхэрэйнгөө зааһан маршрудые шалгажа һууһан үхибүүдтэ шууялдахашье сүлөө байгаагүй. Шэнэ оронтой танилсахадань бүришье һонирхолтой байгаа бэлэй.

Тиигэжэ үхибүүд 45 минутын үнгэрһые обёороошьегүй һэн. Юуб гэхэдэ, багшань урогтоо уридшалан хуу бэлдэһэн байгаа бшуу.

Г. КУПРИЯНОВ.

ЗҮЖЭГШЭ ТУҺАЛНА

Драматург Ц. Г. Шагжинай «Шүдхэртэй сүндүүг», «Тангариг» гэжэ зүжэгүүдые хүдөөгэй арадай театрай коллективүүд оло дахин табиһан байна.

Бэшэһэн зүжэгүүдэйнгээ хүдөөгэй сцена дээрэ ямараар табигдажа, харагшадай зүгһөө хэр зэргэ сэгнэгдэжэ байһыень мэдэхын, мүн хүдөөгэй артистнарта туһа хүргэхын тула Ц. Г. Шагжин Дэрээн (Хурамхаанай аймаг) нютаг һаяхан ошожо ерэбэ.

Дэрээнэй соёлшодой ажалаар омогорхоһон драматург удаань Орлиг ниидэбэ. Тэндэ арадай театр нээгдэһээр жэлшье ... дүй. Тиигэбэшье Орлиг ... артистнар нютагтаа магта... болонхой. «Шүдхэртэй сүн... табижа, аймаг соогоо тэдэнэр ... сата суурхал һэн. Мүн «Та... риг» гэжэ зүжэгые һаяын ... нүүдтэ нютагайнгаа ажал... харуулжа, баһал баясуул... лабтай. Нүхэр Шагжин хү... артистнуудай хүдэлмэритэй ... нилсаад, дутагдалыень ха... үгэдэг, заабари зүбшөөлөө ... һалдаг байна.

С. БУБЕЕВА.

МАРТ—ХАБАРАЙ ЭХИН

Яһала дулаагаар үнгэржэ ябаһан февраль һара һүүлшынгээ үдэрнүүдтэ гэнтэ хүйтэржэ, хаана яанагүй 40-өөд градус хүйтэн болоһон байна. Энээниие юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, манай республика руу хүйтэн уларилтай Сибириин циклон хойто зүгһөө хүрэжэ ерэһэн байна. Тиигэжэ февралиин һүүлшын үдэр, март һарын эхээр һүниндөө, үглөөгүүр аргагүй хүйтэн болоно.

Манай эндэ мартые хабарай түрүүшын һара гэлсэдэгбди. Март һарада үдэр ута болодог, наран хурсаар шаража, хада майлын, гэрэй үбэртэхи саһа түргэн хайлуулжа, хабарай ами оруулдаг гээшэ. Иигэжэ дулааржа эхилхэдэнь, гэнтэ шанга шангаар һалхилаадшье, саһа шуургаашье бордоһолоод абадаг байна.

Март һарада дунда зэргээр 7—12 градус хүйтэн болодог. Энэнь февралиин уларилтай зэргэсүүлжэ үзэхэдэ, хэдэн градусаар үлүү дулаан болоһон байдаг. Зарим жэлдээ март һарада аргагүйгөөр дулааржа, хаа хаанагүй саһан хайлажа, гол горхонууд шааяад абадаг. Тиимэ дулаан уларилтай жэлнүүд 1948, 1963, 1967, 1968 онуудта үзэгдэһэн юм. Тэдэ жэлнүүдтэ һарадаа дунда зэргээр 6—8 градус дулаан болоһон. Эгээл хүйтэн жэлнүүд 1955, 1970 ондо үзэгдэһэн байна.

Энэ жэлэй март һарада сагай уларил ямар байхаб гээд хаража үзэе. Эхилээд байһан һарын үдэрнүүдые хаража үзэхэдэ, энэ жэлэй март һара хүйтэн байха шэнжэтэй. Зарим нютагуудта 1—2 градус үлүү хүйтэн байхаар багсаагдана. Энэ һарада бага зэргэ саһан орохо. Һарын туршада үүлэ багатай, сэлмэг үдэрнүүд үзэгдэхэ. Секундын 10—15, зарим нютагуудта 20 метр хүсэтэйгөөр һалхилха зэргэтэй. Һарын туршада эгээн хүйтэн үдэрнүүд мартын түрүүшын арбан хоногһоо 13 болотор үзэгдэхөөр хараалагдана. Һүниндөө 26—31, хойто аймагуудта 33—38 градус хүйтэн боложо магад. Һарын туршада эгээл дулаан үдэрнүүд мартын 22—28-да үзэгдэхэ. Эдэ үдэрнүүдтэ һүниндөө 15—18 градус хүйтэн, үдэртөө 5—10 градус хүрэтэр дулаархаар хүлеэгдэнэ. Бусад үдэрнүүдтэ һүниндөө 15—20, үдэртөө 3—8 градус хүйтэн байха.

Н. АФОНИНА,
гидрометобсерваториин директор.

НОМГОН ДАЛАЙҺАА ЭХИЛБЭ

КПСС-эй XXIV съездэдэ зорюулагдаһан бүхэсоюзна баярай эстафетэ үргэн дэлюун орон соогуурнай алхалжа эхилэнхэй. Номгон далайһаа эхилһэн энэ эстафетэ манай республикада дүтэлжэ ябана.

Мартын 8-да үдэрэй 12 часта манай республикын «Урожай» бүлгэмэй спортсменүүд хүршэнэрэй хилэ—Харауз тосхон шадар Шэтын спортсменүүдһээ энэ эстафетэ баяр ёһололой оршон байдалда абаха юм. Эстафетэ абаһан спортсменүүд Мухар-Шэбэрэй аймагай Никольск, Хонхоло, Хара-Шэбэр тосхон соогуур гаража үдэшэндөө Мухар-Шэбэр тосхон хүрэжэ ерэхээр хараалагдана. Эндэ Ленинэй орденто «Спартак» бүлгэмэй эрхим спортсменүүд—СССР-эй спортын хүндэтэ мастер Вячеслав Щеглатов, спортын мастернууд Валентин Минаев, Александр Бруднев, Геннадий Галимов, Иван Анненков, «Спартак» бүлгэмэй Центральна Соведэй чемпион Сергей Рымарев, Россин Федерациин мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан Сергей Иванов, Галина Сергеева, Евдокия Ли, Надежда Соколова, Любовь Пономаренко болон бусад баярай эстафетэ саашань дамжуулхаар аян замаа үргэлжэлүүлхэ юм.

Мартын 9-нэй үглөөгүүр Тарбагатай тосхондо баяр ёһололой угтамжа дээрэ «Труд» бүлгэмэй спортсменүүд энэ эстафетыень абажа, республикынгаа нийслэл—Улаан-Үдэ хото тээшэ урилдаагаа үргэлжэлүүлхэ байна.

Мартын 10-най 16 часта Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэ хотын ажалшадай, спортсменүүдэй жагсаал боложо, «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэд баярайнгаа эстафетые «Ажалай резервын» физкультурнигуудта дамжуулан үгэхэ байна. Спортсменүүдтэйгээ суг «Ажалай резервын» дуу, хатарай ансамблиин коллектив эстафетэ дамжуулалсажа, Татаурово, Каменск тосхонуудай ажалшадта концерт харуулха юм.

Мартын 12-то Каменск тосхонһоо Бабушкин хото хүрэтэр эстафетые Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй спортын клубай түлөөлэгшэд саашань дамжуулха болоно.

«Буревестник» бүлгэмэй, «Забайкалец» клубай спортсменүүд Байгал далайн эрьеэр аян замаа үргэлжэлүүлжэ, мартын 15-да эстафетэеэ «Локомотив» бүлгэмэй спортсменүүдтэ барюулха байна. Республикын түмэр замшадай спортсменүүд Эрхүүгэй областиин түлөөлэгшэдтэ мартын 16-да баярайнгаа эстафетэ баяр ёһололой оршон байдалда барюулха болоно.

Оронноймнай зүүн зүгһөө эхилһэн баярай энэ эстафетэ мартын 28-да Эхэ оронноймнай нийслэл Москва хотодо хүрэхэ маршрудтай. Эндэ Улаан талмай дээрэ спортын делегаци, эдэбхитэд КПСС-эй XXIV съездэдэ өөһэдынгөө туйлаһан амжалта тухайгаа элидхэхэ байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

Нэгэдэхи программа. 13 часһаа 19 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13 часһаа орон доторхи һонин. 13.05 минутаһаа үнгэтэ телевидени. Уран һайханай фильм. 14.05 минутаһаа һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 15.05 минутаһаа үнгэтэ телевидени. 16.10 минутаһаа хүгжэмтэ зүжэг. Улаан-Үдэ харуулна: 19 часһаа «Первоклассница» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран һайханай фильм. 20 часһаа эстрадна концерт. 20.30 минутаһаа 24 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 20.30 минутаһаа концерт. 20.55 минутаһаа хоккей. Эндэ СССР—Швециин командануудай уулзалга харуулагдаха. 22.45 минутаһаа «Партиин түсэб—арадай түсэб» гэһэн дамжуулга. 23 часһаа орон доторхи һонин. 23.05 минутаһаа үнгэтэ телевидени. Уран һайханай фильм.

«ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: КП... ЦК-гай амаршалга. «Рес... кымнай нэрэ үдэр» гэһэн ... доро информацинууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: В. ... вой гэгшын «Эдэбхитэй... цэх соо «гэһэн корреспон... Партийна хронико.

Гурбадахи хуудаһанда: эх... нүүдэй уласхоорондын һай... зорюулагдаһан материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... саанаһаа абтаһан ТАСС-ай ... дээсэлнүүд. Шог ёгто мүрнүү...

Газетымнай уда... хи номер мартын 10-... гараха.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

 Гор. Улан-Удэ типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-01380. Заказ № ...